

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Хабар» телеарнасына берген сұхбаты

Қ.ТОҚАЕВ: АЗАМАТТАРЫМЫЗДЫҢ ҚҰҚЫҒЫ БҰЗЫЛМАЙДЫ

кезекті оқ жаудыруы ма айыра алмадық. Бәріміз бұл сұмдықтың тезірек аяқталуын тіледік. Сол оқиғалардан кейін біраз уақыт өтсе де, көпшіліктің көкейінде көп сұрақ қалды. Әркім әртүрлі айтып, сан-саққа жүгірті. Бұл, шын мәнінде, бұзақылыққа ұласып, бақылаусыз кеткен бейбіт шеру ме әлде алдын ала жоспарланған мемлекеттік төңкеріс пе? Шын мәнінде не болды?

– Бұл – алдын ала жоспарланған қастандық әрекет. Наразылықтар бейбіт митингдерден басталып, соңы бұзақылыққа, тонаушылыққа ұласты. Осы оқиғалар – кәсіби адамдардың ойластырған және солардың жүзеге асырған жымьысқы операциясы. Әуелі жұртшылық бейбіт митингке шықты. Демонстранттарға қарсы күш қолданылған жоқ, қолданылуы да мүмкін емес еді. Келесі лекпен олардың орнына жәй ғана бұзақылық істеп, полиция қызметкерлеріне сес көрсетіп, тас лақтырып жүрген жастар келді. Артынша үшінші толқын жалғасты. Бұлар арнаулы дайындықтан өткен кәсіби лаңкестер басқарған тонаушылар, кісі өлтірушілер, зорлық жасаушылар еді. Содырлар күштік органдар ғимараттарының орналасқан жерін өте жақсы білген және сол нысандарға шабуыл жасалды. Лаңкестерді материалдық құндылықтар қызықтырған жоқ, оларға қылмыстық істер, құқық қорғау қызметкерлерінің жеке құжаттары керек болған. Яғни, бұның өте мұқият ойластырылған, шетелдік содырлар жалданған террористік операция екені анық. Өзіңіз білесіз, олар Алматының әуежайына шабуыл жасады. Қазір тергеу амалдары барысында әуежайды Орталық Азиядағы қалалардың бірінен ұшып келген адамдарды күтіп алу үшін әдейі басып алғаны анықталып жатыр. Сырттан келгендер – арнайы дайындалған содырлар мен олардың командирлері. Лаңкестер

гастарбайтерлер ретінде ұшып келіп, шекаралық өткізу бекеттерінен кедергісіз өткен. Сөйтіп қалаға кіріп жоспарлы операцияларды басқарған. Кейін құқық қорғау органдары күш алып, қайыра соққы бергенде, тез арада сол Алматы әуежайы арқылы ұшып кеткен. Сондықтан тағы да қайталап айтамын, бұл – жоспарлы түрде жүргізілген операция. Олардың мақсаты – мемлекеттік институттарды жою, конституциялық құрылымға нұқсан келтіру, түптеп келгенде билікті басып алу. Дегенмен, әлі де тергеу жүргізілуде. Бәрі де анықталады.

Енді, «Бұған олар қалай қол жеткізді?» деген сұрақ қойғыңыз келіп отырған шығар. Қазір біз ауқымды тергеп-тексеру жұмыстарын жүргізіп жатырмыз. Өкінішке қарай, дәл осындай жағдайда құқық қорғау органдарының нақты әрекет ету алгоритмі болмай шыққаны анықталды.

Мен Мемлекет басшысы ретінде командалық-штабтық, әскери бірнеше оқу-жаттығу жиынына қатыстым. Бұл жаттығулар шынайы жағдайлар, соның ішінде Алматыда болған оқиғалар кезінде ешқандай пайдаға аспады.

Біздің ұстанымымыз – демонстранттарға қарсы қару қолданбау. Полиция қызметкерлерінде атыс қаруы болған жоқ. Оларда тек дыбысты граната, көзден жас ағызатын газ және сумен атқылайтын техника ғана болды. Бірақ бұл машиналарды қолдана алмады. Себебі бұзақылар тартып алған. Ал содырлар бейбіт демонстранттарға қарсы қару қолданбау жөнінде полиция қызметкерлеріне бұйрық берілгенін білген. Қолдарында тек күрек пен сойыл ғана бар жас десанттар өте қатты зардап шекті. Бұзақылар оларды шешіндіріп, Президент резиденциясына шабуыл кезінде тірі қалқан ретінде пайдаланған. Олар әйелдерді де аямаған, тіпті ешқандай аяушылық сезім болмаған.

Тергеу барысында лаңкестердің қарулы қақтығыс кезінде есірткі тұтынганы анықталып жатыр. Қақтығыстардың соңына қарай күштік құрылымдар қару қолданып, содырлардың аяқтарынан атқан. Сол кезде олар жараланып құласа да, ауырсынуды білмеген, тіпті сезбеген. Міне, бұл да олардың өте мұқият дайындалып келгенін көрсетеді.

Бұзақылардың көпшілігі Алматыдағы бес жұлдызды қонақ үйде жатқаны анықталды. Олардың ақшасын кім төледі? «Қазақстан» қонақ үйінің бірінші қабатында командалық штабтары орналасыпты. Қазір тергеу жүргізілуде. Бірнеше адам сұрақтарға жауап беріп жатыр. Бұрын, тіпті, ойға келмеген деректер ашылууда.

(Жалғасы 3-бетте)

– Қасым-Жомарт Кемелұлы, уақыт бөліп, қазақстандық БАҚ өкілі ретінде маған сұхбат беруге келіскеніңіз үшін Сізге көп рахмет. Өйткені, мен Ақордаға сирек келетін, арнайы пулдың құрамына кірмейтін журналистпін. Соған қарамастан, осындай мүмкіндікке ие болып отырмын. Бұл үшін алғысым шексіз....

– Шын мәнінде, кейінгі кезде сұхбат алу жөнінде маған отандық және шетелдік телекомпаниялардан көп өтініштер түсіп жатыр. Олардың бәрінен бас тарттым. Тек «Хабар» телеарнасына, соның ішінде президенттік пулға кірмесеніз де, Сізге ғана мүмкіндік беріп отырмын. Кәсіби мамансыз. Бүгін өте тұшымды әңгіме болады деп сенемін.

– Бүгін, шын мәнінде, тарихи сәт. Себебі бәрімізді әлі де алаңдатып отырған қасіретті қаңтар оқиғасынан кейін алғаш рет отандық БАҚ өкіліне сұхбат бергелі отырсыз. «Енді не болады» деген қобалжу да бар. Мен сол оқиғалар кезінде өзімнің сүйікті қалам – Алматыда, демалыста едім. Яғни, болған оқиғаның бәрін өз көзіммен көрдім десем де болады. Расында, терезенің арғы жағында жарылған граната ма әлде «Калашниковтың»

митингке шықты. Демонстранттарға қарсы күш қолданылған жоқ, қолданылуы да мүмкін емес еді. Келесі лекпен олардың орнына жәй ғана бұзақылық істеп, полиция қызметкерлеріне сес көрсетіп, тас лақтырып жүрген жастар келді. Артынша үшінші толқын жалғасты. Бұлар арнаулы дайындықтан өткен кәсіби лаңкестер басқарған тонаушылар, кісі өлтірушілер, зорлық жасаушылар еді. Содырлар күштік органдар ғимараттарының орналасқан жерін өте жақсы білген және сол нысандарға шабуыл жасалды. Лаңкестерді материалдық құндылықтар қызықтырған жоқ, оларға қылмыстық істер, құқық қорғау қызметкерлерінің жеке құжаттары керек болған. Яғни, бұның өте мұқият ойластырылған, шетелдік содырлар жалданған террористік операция екені анық. Өзіңіз білесіз, олар Алматының әуежайына шабуыл жасады. Қазір тергеу амалдары барысында әуежайды Орталық Азиядағы қалалардың бірінен ұшып келген адамдарды күтіп алу үшін әдейі басып алғаны анықталып жатыр. Сырттан келгендер – арнайы дайындалған содырлар мен олардың командирлері. Лаңкестер

Трибуна акимов

Благоустройство, занятость, улучшение социальной инфраструктуры: как проходят отчетные встречи акимов с жителями сельских округов Осакаровского района

Согласно утвержденному графику, с 1 февраля 2022 года в районе стартовали отчетные встречи акимов сельских округов с населением. Акимы выступили с отчетами о проделанной работе за 2021 год. Жители сельских округов смогли задать волнующие их вопросы. Первая встреча прошла 1 февраля в сельских округах Озерное, Маржанкөл и Күндызды. На встречах присутствовал аким Осакаровского района, руководители отделов, представители районных управлений и коммунальных служб.

Согласно регламенту встречи, акимы подвели итоги прошлого года и рассказали о планах развития округов на 2022 год.

Жители сельских округов

Озерное, Маржанкөл и Күндызды подняли вопросы электроснабжения, ремонта водопроводных сетей, нехватки пастбищных угодий, установки детских площадок, отсутствие

общественного транспорта на междугородних направлениях, удешевление цен на сельскохозяйственные корма и др.

2 февраля состоялись встречи с населением акимов Николаев-

ского сельского округа, Сүнқар и Садовое. По окончании выступлений акимов, жители задали вопросы о подготовке к паводковому периоду, о ремонте водопроводной баши и подъездных дорогах к населенным пунктам.

3 февраля с населением встретились акимы сельских округов Родниковский, Шідерті и Жансары.

(Продолжение на стр. 3)

Құрметті аудан тұрғындары!

«Sarybel.KZ» газетіне жазылу жалғасуда. Газетке Қазпошта бөлімшелерінде, пошташылар және тел: 87013069100, 87024716809 арқылы жазылуға болады.

Газет индексі 66 361
10 айға жазылу 2 165 т.
Анықтама телефоны 43012

Уважаемые осакаровцы!

Продолжается подписка на районную газету «Sarybel.KZ». Оформить подписку можно в отделении Казпочты, через почтальонов и в редакции газеты, по телефонам: 87013069100, 87024716809

Мы находимся по адресу: ул. Достык 36, здание Казпочты, 2 этаж, каб.6

Индекс газеты 66 361
Стоимость на 10 мес. 2 165 т
Справки по телефону 43012

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қ.ТОҚАЕВ: АЗАМАТТАРЫМЫЗДЫҢ ҚҰҚЫҒЫ

– Осы мемлекеттік төңкеріс жасау әрекетінің артында кім тұр деп ойлайсыз?

– Оны тергеу анықтайды. Алдын ала ештеңе айтқым келмейді және оным дұрыс болмайды. Әлі атқаратын жұмыс көп. Бір айта кетерлігі, содырлар мен олардың командирлерінің көпшілігі Алматыдан кетіп үлгерген. Бірі ауыл-аймаққа, енді бірі шекарадан өтіп көрші елдерге қашты. Тағы біреулері бет әлпетін өзгертіп бұғып қалды. Сақал-мұрттың қырып, сыртқы келбетін өзгертіп ел ішінде жүргендері де бар. Оларды тұтқындаса, «біз жәй өтіп бара жатқан едік» деп байбалам салып жатыр. Олай болмайды. Алматыдағы тәртіпсіздіктердің ауқымын өзіңіз көрдіңіз. Ал жеме-жемге келгенде бәрі де жәй жүргінші боп шыға келеді. Әрине, азаматтарды заңсыз ұстау, оларға күш қолдану деректерінің бәрі тексеріледі. Бұл мәселелерге мұқият қарау керек.

– Әрине, мұның бәрін тексерген жөн. Бірақ қазір құқық қорғау органдарының іс-әрекеттеріне қатысты көп сын айтылып жатыр. Сіз оған назар аударып, Бас прокуратураға тапсырма бердіңіз. Дегенмен, әлеуметтік желілерде бейбіт тұрғындарды ұрып-соғып, азаптайды деген жазбалар «желдей есіп» тұр.

– Ондай арыз-шағымдарда асыра сілтеп жібергендер де бар. Әрине, Алматыда болған оқиғаға байланысты алаңдаушылықтарды түсінуге болады. Сондықтан Бас прокуратураға әрбір жағдай бойынша мұқият тексеру жұмыстарын жүргізуді тапсырдым. Бұдан бөлек белгілі құқық қорғаушы, адвокат Айман Омарова бастаған Қоғамдық комиссия құрылыпты. Оны бұқаралық ақпарат құралдарынан оқып білдім. Мен бұл шешімді қолдаймын. Шын мәнінде, қайғылы оқиғалар кезінде болған жағдайларды жан-жақты тексеру үшін қоғам белсенділерін тартуымыз керек.

Адам құқығы жөніндегі омбудсмен Эльвира Өзімова мен белгілі құқық қорғаушы Жеміс Тұрмағамбетованың уақытша ұстау изоляторларына барып, ұсталғандармен кездесіп, олардың жағдайларын көріп, арыз-шағымдарын тыңдап жүргенін білемін. Бұл өте пайдалы жұмыс деп санаймын. Мен Мемлекет басшысы ретінде азаматтардың құқықтарының бұзылмауына мүдделімін. Әрбір жағдай жеті тексерілуге тиіс екенін тағы да қайталап айтамын.

– Осы іске жұртшылықтың араласқаны жақсы болған екен. Құқық қорғау органдарына қандай да бір еркіндік берілді. Қалай ойлайсыз, олар асыра сілтеп жібермей ме?

– Біз бұл мәселеде «Сцилла мен Харибланың» арасынан өткендей болуымыз керек. Ең алдымен, бейбіт азаматтар мен Алматы тұрғындарына қарсы бұзақылық әрекеттерге қатысқан адамдарды табуымыз қажет. Екіншіден, азаматтардың құқықтары бұзылмауға тиіс. Бұл әрекеттерге мыңдаған бұзақы қатысты деп жаңа айттым ғой. Енді, аяқ астынан, бәрі «кездейсоқ жүргінші» болып шыға келді. Мен полицияның заңсыз әрекеттерін ақтап отырғанын жок. Егер ондай жағдайлар болса, біз міндетті түрде жолын кесеміз. Ішкі істер министрі тиісті ескертпесін алды. Сондықтан мүмкіндікті пайдалана отырып, азаматтарға, Алматы тұрғындарына құқықтарының бұзылмайтынын мәлімдеймін.

– Жиырма мың террорист болды деген дерекке қатысты сұрақ көп. Олар қайдан келген?

– Біріншіден, Алматыдағы бұзақылық әрекеттер бір сағат қана болған жоқ. Полиция департаментінің ғимараты үшін жүргізілген соғыс екі түнге созылды. Полицейлер содырлардың барлық шабуылына тойтарыс берді.

Екіншіден, лаңкестер полиция мен әскери қызметшілерді сан басымдығымен алды. Бұл содырлардың өте көп болғанын білдіреді. Үшіншіден, бандиттер Алматыға полиция блок бекеттері қойылған жақтан, яғни үш бағыттан келіп, талқандап кетті. Полицейлер орын ауыстырып, қайтадан алаңға жиналған. Тағы да қарусыз еді. Мәселенің мәнісі – осында. Енді келіп, бұзақылар аз болды дейді. Шын мәнінде, бұзақылар лек-легімен жүрді. Оларды басқарып жүрген біреулер болды. Бір легі барды да, тонады. Одан соң екіншісі келді.

– Сіз ескертусіз оқ атуға бұйрық бердіңіз. Бұл шешім АҚШ пен Еуропадағы демократиялық қоғамдастықтың алаңдаушылығын туғызды. Мұндай қатаң шешім қабылдауға не түрткі болды?

– Жоғарыда аталған жағдай бойынша құқық қорғау органдары басшыларының нақты алгоритмі, іс-қимыл жоспары болмағанын айттым. Істің мән-жайын бағамдай алмадық. Оны ашық мойындауға тиіспін. Құқық қорғау органдарының басшылары өздеріне жауапкершілік алуға жүрексінді. Жігерсіздік танытты. Мен оларға: «Егер маршал Рокоссовский мен маршал Жуков Сталиннен әрбір іс-қимылдары туралы күнде келіп, рұқсат сұрай берсе, соғыста жеңер ме еді?» – дедім. Бұл – нағыз соғыс. Жауапкершілікті мойынға алу керек еді. Осыған орай ашық мәлімдеме жасағанға дейін қарулы содырларға қарсы оқ атуға тиіспіз деп айтқан болатынмын. Мен жауапкершілікті өз мойныма алдым. Ал өз мәлімдемемде мұны қайталадым. Өйткені жауапты адамдар жүрексінді. Дәл осындай жағдайда Мемлекет басшысы жауапкершілікті өзіне алуға тиіс деп ойлаймын. Мен кәсіби дипломатпын. Мұның салдары қандай болатынын білдім. Бірақ мен үшін мемлекеттің мүддесі, азаматтарымыздың қауіпсіздігі бәрінен де маңызды еді. Мен ол кезде Батыстың не дейтіні туралы емес, елімізде тәртіп орнатуды ғана ойладым.

– Жағдайдың шиеленіскені соншалық, Сіз Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының бітімгерлік күштерін шақырдыңыз. ҰҚШҰ-ның бітімгерлік операциясы сәтті жүзеге асырылғаннан кейін «Владимир Путинге «қарыздар» болып қалды, енді бірқатар мәселе бойынша оның талаптарына келісуге мәжбүр болады» деген пікірдің бар екені жасырын емес. Мұндай пікірлер Ресейде де, Батыста да айтылып жатыр.

– Біріншіден, Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы – біздің ортақ ұйымымыз. Қазақстан – осы ұйымға мүше. 1992 жылы оны құруға атсалыстық. Тұңғыш Президентіміз Нұрсұлтан Назарбаев тиісті бастама көтерді. Сондықтан мен бөтен адамдардан емес, ҰҚШҰ-ны көмекке шақырдым. Демек, мен өзіме, яғни

одақтастарымызға жүгіндім.

Екіншіден, ҰҚШҰ бітімгерлік күштерін тарту ісі осы ұйымның келісілген құжатына сәйкес орындалды. Сондықтан бұл заңды деп санаймын.

Үшіншіден, Қазақстанға келген ҰҚШҰ бітімгерлік контингенті бірде-бір оқ атқан жоқ. Бітімгерлік күштер стратегиялық нысандарды ғана күзетеді, қалған мәселені өзіміз шешеміз. Бізге тыл керек деп ең басында келісілген болатын.

Төртіншіден, Қазақстанға бітімгерлік күштердің келгені туралы ақпарат психологиялық тұрғыдан маңызды рөл атқарғанын, бұзақылардың зәре-құтын қашырғанын түсінген жөн. Мұның үлкен күш екені түсінікті. Айтпақшы, бұл біріккен бітімгерлік контингент. Оның құрамында Ресейден бөлек Беларусь, Армения, Тәжікстан және Қырғызстан елдерінің әскери бөлімдері де болды. Ал енді «қарыздар» және тағы да басқа қауесеттерге келер болсақ, бұған қатысты Владимир Путинмен ешқандай әңгіме болмағанын ашық айтамын. Кремль тарапынан да алдын ала ешқандай шарттар айтылған жоқ.

Түптеп келгенде, Қазақстан үшін Ресей одақтас мемлекет. 2013 жылы Екатеринбургте тиісті шартқа қол қойылды. Айтпақшы, мен ол кезде Женевада едім. Сондықтан бұл шартты әзірлеуге қатысқаным жоқ. Онда Қазақстан мен Ресейдің одақтастық қатынастары туралы айтылған. Біздің елдеріміз арасындағы байланыстар Алматыдағы оқиғаларға дейін де әрдайым тығыз, сындарлы, әрі шын мәнінде серіктестік сипатта болды және жалғаса береді.

Мен ақпан айының ортасына қарай Ресей Президентінің шақыруымен Мәскеуге сапармен барамын. Сонда елдеріміз арасындағы ұзақмерзімді ынтымақтастыққа қатысты аса маңызды келісімге қол қоямыз.

– Қасым-Жомарт Кемелұлы, интернеттің қауіпсіздік мақсатында сөндірілгені түсінікті. Осы кезде жұрт ақпарат ала алмай қалды. Түрлі ақпарат тарайды. Енді шын мәнінде не болғанын ежіктеп түсіндіруге мәжбүр болып отырмыз...

– Рас, біз ақпараттық тұрғыдан жеңілгенімізді мойындауымыз керек. Ешкім менің бұйрығымды да, іс-әрекетімді де толық түсіндіре алмады. Кейіннен мен өзім тікелей араласып, ана жерге барып ананы айт, мына жерге барып мынаны айт деп тапсырмалар беруге мәжбүр болдым. Яғни ақпараттық тұрғыдан жеңіліп қалдық, Сізбен келісемін. Алайда, бізде оған уақыт болған жоқ. Өтіп кеткеннен кейін бәріміз ақылдымыз. Ол кезде біз туралы кімнің не айтатынын ойлайтын шама да болған жоқ. Мұндай жағдайда интернетті Қазақстанда ғана емес, басқа да бірқатар елде өшіреді. Себебі оны теріс пайдалану адамдар өз мақсаттарына пайдаланып кетеді. Бандиттік құрылымдардың командирлері арасында ақпараттық тұрғыдан арнайы дайындықтан өткен адамдардың болғанын атап өту керек. Демек, жалған ақпараттар легі, былайша айтқанда, фейктер үздіксіз ағылып жатты. Бұның Қазақстанға қарсы жан-жақты дайындалғандардың пайдасына жұмыс істегенін тағы да қайталап айтқым келеді.

– Тұңғыш Президентке қатысты тақырыпқа нүкте қойсақ қайтеді. Сіз бен Тұңғыш Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың арасында қандай да бір келісім немесе уағдаластық болды ма? Өйткені, ол телеарналар арқылы үнде жасағанға дейін Сіздердің араларыңызда оның жеке басының және отбасы мүшелерінің артықшылықтарын сақтауға қатысты мәселе саудаға салынды деген қауесет бар.

– Саудаға салу деген мәселе ешқашан болған емес. Жеке басының артықшылықтары жайлы да әңгіме қозғалған жоқ. Тек Қауіпсіздік Кеңесінің Төрағасы мәртебесіне қатысты мәселені шұғыл шешу жөнінде әңгіме болды. Жасыратыны жоқ, жағдай ушығып кеткендіктен, мен халыққа үндеу жасап, осы сәттен бастап Қауіпсіздік Кеңесінің Төрағасы екенімді мәлімдейтінім туралы мәселе көтердім. Бұл – сол сәтте шешілген мәселе. 28 қаңтарда «Нұр Отан» партиясының съезі өтті. Сонда мен сөз сөйлеп, Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың тарихи рөліне лайықты баға бердім. Бұл әділ баға деп есептеймін және алдағы уақытта халқымыз осыған тоқтайды деп үміттенемін.

– Митингтер басталған кезде көптеген танымал азамат адамдарды көшеге шығуға шақырды. Жалпы қоғамдағы түрлі жағдайларға қатысты пікір білдіріп жүретін зиялы қауым өкілдері мен танымал тұлғаларға қатысты Сіздің ойыңыз...

– Тарихтың аумалы-төкпелі сәттерінде зиялы қауымның рөлі айрықша көрінеді. Басымыздан өткен трагедияға қатысты айтар болсақ, зиялыларымыз бен медиа тұлғалар есеңгіреп қалған сияқты. Өйткені, ол кезде ахуал тез өзгеріп жатты. Бейбіт шерушілердің орнына алғашында бұзақылар, кейіннен кәсіби бандиттер келді. Осы сәтте алаңдағы арпалысты кейбіреулер түсінбеді. Мүмкін кейбір бұқаралық ақпарат құралдары бейбіт шерушілерге қатысты жазалау шаралары қолданылды деп, бәрін әдейі бұрмалап көрсеткен шығар. Ал, шын мәнінде, бұл қасіретті бастан өткерген біз іс жүзінде басқаша болғанын анық білеміз. Қазақстанға шабуыл ұйымдастырушылар алаңдағы жылдам өзгеріп жатқан аласапыранды әдейі ойластыруы мүмкін. Сөйтіп жағдайды ушықтырды. Мәселен, қалаға бандиттер кірген кезде Алматы тұрғындары олардың кімдер екенін түсінбестен, «міне жарады, көшеге шықты, билікке қарсылық танытып жатыр» деп ұрандап, қолдау көрсетті. Сол кезде қала тұрғындары содырлардың бүкіл қаланы қиратып, отқа орап кететінін білген жоқ еді.

– Енді, сүйікті қаламыз Алматы туралы айтар болсақ, қаланың Алматы, Алма-Ата атауларына қатысты әртүрлі пікір бар. Бұған сіздің көзқарасыңыз қандай? Сонымен қатар қала әкімі Бақытжан Сағынтаев пен оның орынбасарларына қатысты кадрлық өзгерістер бола ма?

– Ал, өзіңіз қалай ойлайсыз? Әкімнің орнында қалғаны дұрыс па әлде ауыстыру керек пе?

– Сіз 26 мың адам қол қойған петицияны көрдіңіз бе?

– Көрдім. Әкімге қатысты айтар болсақ, ол сол сәтте, шынымен де, абдырап қалды. Өмірінде бірінші рет осындай жағдаймен

бетпе бет келген шығар. Кез келген адам қысылғанда тығырықтан шыға білмейді. Сондықтан әкімді айыптағым келмеді. Ол міндетін адал атқаратын қызметкер. Дегенмен, алматылықтардың пікірлерін де ескеруім керек. Уақыты келгенде біле жатарсыз. Бұл – бір. Екінші, қала атауына қатысты. Қазір шешім қабылдап, барлық құжаттарды қайта өзгертудің қажеті не? Алматы деп атау қазақтілді жұртшылыққа қолайлы, ал орыс тілінде Алма-Ата деп айту ыңғайлырақ. Ендеше былай келісейік, қаланың ресми аты Алматы болып қалсын. Ал қала тұрғындары мен қаламызға бейжай қарамайтын азаматтар өздеріне қалай ыңғайлы болса, солай атай берсін.

– Сіз бизнесмендермен өткен кездесуде жастардың техникалық мамандықтарға көбірек бейімделуі керек екенін айттыңыз. Ол үшін Ресейде білім алсын дедіңіз. Осы бастаманы сынап жатқандар да бар. Олар неге Батыста емес, Ресейде оқу керек деген ұяж айтады. Сіз, шынымен, Ресейдің білім беру жүйесін озық деп есептейсіз бе?

– Ресейде техникалық білім беру сапасы жоғары. Бұл бәріне белгілі. Мысалы Мәскеуде МФТИ, Бауман училищесі, Новосібір университеті, Томск университеті және басқа да жоғары оқу орындары бар. Әрине, ешкімді міндеттемейміз. Ол жай ғана Ресейге оқуға жіберген дұрыс деген ұсыныс болатын. Біріншіден, тіл мәселесінде кедергі жоқ. Екіншіден, екі ел стратегиялық серіктес, ірі бизнеске қатысты бірлескен кәсіпорындарымыз да бар. Бізге Ресейде оқып, техникалық мамандық алған кадрлар қажет. Кейбіреулер Батыста білім алғысы келеді. Оларға да еш кедергі жоқ. Бірақ ол жақтың білімінің өзіндік ерекшеліктері бар екенін түсіну керек. Батыстың білімін идеал тұтпас едім. Олардың университеттері де диплом басып шығаратын кеңселерге айналып кеткенін білеміз. Жасыратын несі бар, біздің кейбір жастарымыз Батыстағы «ақшанды төле де, біраз уақыттан кейін дипломыңды ал» дейтін оқу орындарында оқыған. Онысын танымал университет бітірдім деп, тым әсірелеп жібереді.

– Бизнесмендермен өткен кездесуде елімізде әлдебір олигополия қалыптасқанын айттыңыз. Бұл сөзіңіздің астарында не жатыр? Ат төбеліндей аздаған ғана іскерлер тобы экономиканың негізгі секторларын бақылап отыр дегеніңіз бе?

– Иә, шын мәнінде, бұл алаңдатын өзекті мәселе. Олигополия дегеніміз не? Ол – экономиканың негізгі секторларын аздаған адамдар тобының толығымен бақылауы. Өкінішке қарай бізде осындай жағдай қалыптасқан. Сол аз ғана адамдардың тобы жоғары басшылыққа өте жақын болып, мемлекет тарапынан қабылданатын шешімдерге ықпал еткен. Бұл жағдай бізде де бар.

– Әрине, бұл мұны түсіндірді. Ал енді не істейміз?

– Жұмыс өте көп. Ең алдымен, орта және шағын бизнеспен айналысатын кәсіпкерлердің санын көбейтуіміз керек. Басқа жолы жоқ. Соларға жағдай жасап, несие ресурстарының қолжетімді болуын қамтамасыз еткен жөн. Біздің экономикамыз соншалықты үлкен деп айта алмаймыз. Қазір еуразиялық интеграцияның дұрыс немесе бұрыс екенін саралап отыратын уақыт емес. Қалай болғанда да, еуразиялық кеңістікте өмір сүріп жатқанымызды мойындауымыз керек. Сондықтан оған бейімделіп, мемлекет мүддесі тұрғысынан интеграцияның игілігін көруге ұмтылған абзал. Бұл біздің Үкіметіміз үшін ауқымды әрі өте күрделі жұмыс. Үкімет қызметінің осы бағытына ерекше мән беремін. Бұған жауапты министр Премьер-Министрдің орынбасары деген мәртебеге ие болды. Өйткені ол Мәскеуде де, Еуразиялық экономикалық комиссия аясында да тең дәрежеде келіссөз жүргізе білуге тиіс.

– Сіз Парламентте сөйлеген сөзіңізде қыркүйек айында әлдебір саяси-экономикалық реформалардың топтамасын ұсынатынныңызды айттыңыз. Қандай реформалар екенін білуге бола ма? «Егер бірденені өзерткің келсе, одан құтылу керек» деген сөз бар. Бұрынғының бәрін жойып, қайтадан бастаймыз ба?

– Мен кадрлардың бәрін ауыстыруға қарсымын. Біріншіден, оларды біліктілігі мен жұмыстарының сапасына қарай бағалау керек. Жұрттың талабы осы екен деп Үкіметті жүз пайыз өзгертіп, «Міне, мен келдім, мен – революционермін» деу – менің тәсілім емес.

Екіншіден, кадр да көп емес. Осы орайда мынадай бір әзіл-әңгіме бар, бәлкім бұл рас болуы да мүмкін. Бірде Берия Сталинге келіп, «Жазушыларға шара қолдану керек. Фадеев ішеді, Шолохов ішеді, Вишневский ішеді, Симонов ішеді, Алексей Толстой да бұдан кет әрі емес», – дейді. Сталин оған: «Менің басқа жазушыларым жоқ», – деген екен.

Бұл жерде де лайықты министрлерді іздеу керек. Көшеден әкеліп тағайындай салуға болады. Ондай жағдай әлем тарихында да бар. Бірақ бұл тұрақсыздыққа әкелуі, бүкіл жүйені шатқаяқтатып жіберуі мүмкін. Сондықтан кадр мәселесіне мұқият болған жөн. Алдағы уақытта жан-жақты ойластырылған, пысықталған өзгерістер жасалатыны анық. Біз, ең алдымен, Қауіпсіздік Кеңесінің аясында ұлттық қауіпсіздік жүйесін реформалаймыз. Қаңтардағы қайғылы оқиғалар бұл мәселенің қаншалықты өзекті екенін көрсетті. Сондықтан осы проблеманы көп сөзбай шешу қажет.

– Аталған реформаларды жүзеге асыру үшін қанша уақыт керек?

– Реформалардың мәні адамдарды өзгерту емес. Реформалар, ең алдымен, жүйені өзгерту немесе жүйенің кемшіліктерін түзетіп, оның қызметіне түбегейлі өзгерістер енгізу деген сөз. Алда болатын кейбір оқиғаларға болжам жасай отырып, еліміздегі парламент пен партия жүйесін реформалау жөнінде ойларым бар. Мемлекет басшысы ретінде бұл туралы 28 қаңтарда өткен партияның съезінде айттым. Президент қоғамдық-партиялық және саяси құрылымдардың бәрінен біршама жоғары тұруға тиіс деп санаймын. Әртүрлі қоғамдық-саяси күштерді мемлекетіміздің мүддесіне жұмылдыра білуім керек.

«Хабар» телеарнасына берген сұхбаты БҰЗЫЛМАЙДЫ

– Иә, бәлкім, елімізде лайықты оппозиция бірте-бірте қалыптасар. Әйтпесе, меніңше, оппозиция деген жай сөз ғана сияқты.

– Әрине, оппозиция бізде бар, бірақ көбінесе көшеде ғана. Сізбен келісемін. Білік партиясының өзінде де оппозиция бар. Бұған дейін айтқанымдай, партия қоғам қажеттіліктерін ескере отырып, қайта құрылуға тиіс. Мәжілісте бірнеше күшті партиялар болуы керек деп санаймын. Тіпті Үкіметті жасақтау кезінде конституциялық басымдық болмаса, олар ортақ мәмілеге келу керек. Бізге саяси мәдениет қалыптастырып, саяси қайраткерлерді өсірген жөн. Себебі мұндай экстремистік жағдайларда бізге қоғамдық популизм мен экзальтация қажет емес. Мысалы, Германияда барлығы да мәдениетті түрде өтеді. Партиялар ауысады. Адамдар байсалды сөз сөйлейді. Басқа партиялар оларды тыңдап, белгілі бір мәмілеге келеді. Үкіметтегі негізгі лауазымдарға өздерінің адамдарын ұсынады. Уақыт өте келе, біз де осыған келеміз деп ойлаймын. Мен Президент болып тұрған кезде осы нәтижеге қол жеткізім келеді.

– Шын мәнінде, қазіргі уақытта халық Сізден зор үміт күтеді. Елімізде өзгеріс жасай алатын Президент бар деп түсінеміз. Бұрын мұндайды сезінбейтін едік...

– Бұрынғының бәрін сынай бермейік. Қалай болғанда да, бұл – біздің тарихымыз. Бірақ менің Президент ретіндегі басты міндетім – бүкіл қоғамды және барлық саяси жүйені, соның ішінде экономиканы трансформациялаудың оң нәтижесіне қол жеткізу. Қазақстан халқына арнаған ең алғашқы Жолдауымда саясат пен экономика қатар жүретінін айтқан едім. Қазіргі тарихи жағдайда бүгін экономикамен айналысамыз, ал саясат күте тұрады деп айта алмаймыз. Экономикалық жаңғыруды қарқынды жүзеге асыруда саясат та маңызды рөл атқаратыны белгілі. Түптеп келгенде, баршамыз Марксты оқыдық, әсіресе, менің замандастарым. Бұл жөнінде Маркстың: «Негіз – бұл экономикалық базис. Бірақ экономикалық базиске ықпал ететін саяси құрылым бар. Кейде экономикалық базиске қарағанда, саяси құрылым әлдеқайда маңызды рөл атқарады» деген ой-тұжырымы бар. Сондықтан қоғамды саяси трансформациялаумен қатар экономиканы қайта жаңғыртуды да бірге алып жүру керек. Бұл – менің миссиям. Қанша уақыт Қазақстан Президенті болатынымды білмеймін. Бірақ нақты білетінім, Конституцияға сәйкес екі мерзімнен ұзақ отыра алмаймын. Яғни, ешқандай заңға, әсіресе Конституцияға өзгерістер енгізілмейді.

– Сот жүйесіне реформа жасала ма?

– Тұрасын айтайын, сот жүйесіне алаңдаушылықтың болуы заңды. Қазіргі уақытта реформа жүргізіліп жатыр. Оның қалай және қандай қарқынмен іске асырылып жатқаны – басқа мәселе. Мен кәсіпкерлермен өткен кездесуде бұрын болмаған Әкімшілік істер жөнінде алқа құру туралы айттым. Бұл құрылым кәсіпкерлік мәселелерді, инвестициялық дауларды қарастырумен айналысады. Қазір бұл судьяларды іріктеу кезінде шешуші рөл атқаруға тиіс Жоғарғы Сот кеңесінің мәртебесін біршама күшейтіп келеміз. Судьялар корпусына кәсіби судья емес адамдарды да жібердік. Кәсіби судья әділ төреліктің кепілі деген сөз емес қой. Сол сияқты корпоративтік сектор мен басқа да салаларға мамандарды жолдап отырмыз. Яғни судьялардың кәсіби құрамына өзгеріс жасау қажет. Оларға қойылатын басты талап – адалдық пен әділдік.

– Сіздің бастамаңызбен құрылған «Қазақстан халқына» қорының қамқоршылық кеңесі жасақталды. Қазірдің өзінде 20 миллиард теңгеден астам қаржы түскен. Мүмкін, оның жұмыс істеу тетігі әлі де нақтыланбай отырған шығар. Өйткені олигархтар қорға ақша аударуға асығар емес. Бұл үрдіс тұрақты болу үшін оларға қатысты қандай да бір шара қолданыла ма?

– Қазіргі кезде Қордағы ақша 20 миллиардтан әлдеқайда көп, шамамен 50 миллиард теңгеді. Мен Қордың жұмысына араласпаймын. Бұрынғы Қаржы министрі Болат Жәмішев Қордың басшысы болып тағайындалды. Қамқоршылық кеңесі бар. Олар қоғамдық бастама бойынша жұмыс істейді. Менің жұмысым Қорға жарна түсіру ісіне ықпал ету және бұл жөнінде өзімнің ұстанымымды айттым. Біріншіден, бұл – салық емес, қайырымдылық. Бірақ әрдайым оның да белгілі бір параметрлері болуы керек. Үкімет салық салынатын табыстың 3 пайызы деп белгіледі және бұл тек ірі бизнеске ғана қатысты. «Қазақстан халқына» қоры науқас балаларға, бұқаралық спортқа, оның ішінде ауылдық жерлердегі балалар спортын дамытуға, Алматыны қалпына келтіруге, мәдениетті өркендетуге және басқа да игі шараларға көмектеседі. Бұл мәселелермен Қамқоршылық кеңесі айналысады.

– Тағы бір мәселе. Еуропарламент Қазақстандағы оқиғалар бойынша қарар қабылдап, халықаралық тергеу жүргізуді талап етуде. Бұл құжатқа қатысты Сіздің пікіріңіз және Еуропарламент институтына көзқарасыңыз қандай?

– Институт ретінде Еуропарламентке деген көзқарасым дұрыс. Осы құрылымға мүше болу мемлекеттерге қаншаға түсетінін адамдар білсе, онда бұл институтқа деген сыни көзқарастары күшейе түсер еді. Бірақ бұған тоқталып келмейді. Өйткені бұл – Еуропалық одақтың мәселесі. Егер олар мұндай институт қажет деп санаса, өздері білсін.

– Қарар ештеңеге міндеттемейді. Ұсыныс ретінде айтылған. Қазақстанға қатысты екінші рет қарар қабылданып отыр. Мұны мүлдем объективті емес және күні бұрын қабылданған құжат деуге болады. Сондықтан бұл қарарға бола еш алаңдамаймын. Қазақстандағы оқиғаларға қатысты халықаралық тергеуге келетін болсақ, мұндай тергеу жүргізудің қажеті жоқ деп есептеймін. Өзімнің де қолымыздан келеді. Бізде де адал әрі әділ мамандар бар. Бүгін ол азаматтардың біразының аттарын атадым. Бұл комиссияларды құруға мен де

және менің әкімшілігім де қатысқан жоқ. Өздері ерікті түрде осындай институт құруға шешім қабылдады. Жұмыс істесін. Өйткені мен де ақиқаттың ашылып, шындықтың айтылуына мүдделімін.

– Тағы бір айта кетерлігі, бұл қарардың қабылдануына лоббистер түрткі болған. Лоббистер – кезінде Қазақстанның қыруар ақшасын қалтасына басып шетелге кеткендер. Қазір олар сол ақшаларын елімізде түрлі шерулер ұйымдастыруға жұмсап, «қаншалықты жаман болса, соншалықты жақсы» деген қағидаға сүйенетін адамдардың тапсырысымен жұмыс істейді. Мен бұларды Өзбекстанның олигархтарымен салыстырамын. Шетелде мол қаражат тапқан олар өздерінің тарихи отанына келіп, Өзбекстан Президентінен «Өзбек халқына не істей аламыз, қандай көмек керек?», – деп тапсырма сұрайды. Содан кейін өз қаражаттарына ауруханалар, инфрақұрылымдар салады. Елімізде отырып немесе шетелде жатып, өз еліне шабуылдайтын біздің олигархтардың өзбек олигархтарынан айырмашылығы міне, осындай.

– Соңғы кездері синопобиялық пікірлер байқалып жүр. Кейбір адамдар Қытайдың Қазақстан экономикасына қатысуына наразылық білдіруде. Қытаймен арадағы ынтымақтастықтың сипаты өзгері ме? АҚШ-пен қарым-қатынасымыз қалай өрбімек? Байланыстарымызға сызат түсеуі мүмкін бе?

– Қытайға қатысты айтар болсақ, көршіні біз таңдамаймыз. Қытай, ең алдымен, біздің Құдай қосқан көршіміз. Екіншіден, Қытай – экономикалық даму жағынан орасан зор табысқа жеткен ел. Жоғары технология, жасанды интеллект тұрғысынан алып қарағанда, алдыңғы қатарда тұрған мемлекет. Әрине, Қытаймен ынтымақтастық жасауымыз керек. Біз Қытайдың нарығына тәуелдіміз. Елімізде стратегиялық өнімдер шығаратын ірі кәсіпкерлердің бәрі қытай нарығына үміт артады. Бұны жоққа шығару дұрыс емес. Қытайға қарсы шеру өткізетіндер өздерінің саяси мақсатын жүзеге асырғысы келетіні анық. Бәлкім олар экономикамызға не қажет екенін мүлде түсінбейтін және экономикалық шынайы ахуалдан хабары жоқ адамдар. Әйтпесе, әлемдік қоғамдастықта геосаяси қақтығыстар жүріп жатқан қазіргі кезде оларға қандай да бір қорлар мен құрылымдардан ақша төленуі де мүмкін.

– Жуырда өткен «Орталық Азия – Қытай» саммитінде былтырғы 11 айдың ішінде екі ел арасындағы сауда айналымы 17 миллиард долларға жеткенін айттым. Бұл – маңызды көрсеткіш. Біз Қытаймен арадағы сауда-экономикалық, инвестициялық серіктестікті одан ары дамытуға мүдделіміз. Қытайды тануымыз және қытай тілін үйренуіміз керек. Әрине бұл «ақ жалау көтеріп, алдынан шығу» деген сөз емес. Біз Қытайдың үлкен әрі ұлы мемлекет екенін және екі елдің өте жақсы қатынаста болуы керектігін түсінгеніміз жөн.

– Ал АҚШ-тың қазіргі әлемде маңызды рөл атқаратыны баршаға мәлім. Біз энергетика саласы мен ядролық қаруды таратпау мәселесі бойынша әрқашан ынтымақтастықты дамыту бағытында ұстандық. Қазақстан бұл бағытта жалғастыруға дайын.

– Сіз шынымен де мемлекет мүддесін жеке қарым-қатынасыңыздан жоғары қоясыз ба?

– Осы соңғы оқиғалар мемлекеттің мүддесін бәрінен жоғары қоятындығын көрсетті деп ойлаймын. «Платон менің досым, бірақ ақиқат қымбат» деген сөзді көпшілікке ұнау үшін айтқан жоқпын. Бұл бос сөз емес. Шын мәнінде, Президент үшін мемлекеттің мүддесі қашанда бәрінен жоғары тұруы керек деп есептеймін. Менімен жақсы қарым-қатынастағы адамдардың да құлағына алтын сырға. Егер таразы басында мемлекеттің мүддесі тұрса, онда мен бұл қатынастан бас тартуға тиіспін.

– Адамн тұрғыдан қиын ғой. Олай істеу мүмкін бе?

– Мемлекет басшысының міндеті – аса күрделі шешімдер қабылдау. Біз бүгін құқық қорғау органдарына қарулы бандиттерге байланысты берген бұйрығым туралы айттық. Әрине, мен өзіме және беделіме нұқсан келтіретін шешім қабылдадым. Әлемдік қауымдастық алдында мінсіз тұрға болып, қол алысып, сөз сөйлеп жүре берген, әрине жақсы. Ал сынга ұшыраған оңай емес. Сөз мемлекеттің қауіпсіздігі туралы болып отыр. Ең алдымен, өз азаматтарымыздың амандығын ойлаған абзал. Бұл мәселе үнемі Президенттің жадында болуы керек.

– Жұртшылықтың басым көпшілігі еліміздегі тәртіпсіздіктер мен іске аспаған төңкеріс кезіндегі Сіздің шешіміңізді қолдады. Жақсы баға беріліп жатыр. Қазақтың бір ақыны сізге өлең арнады. Біз осы бәз-баяғы қалпымызда жүрген жоқпыз ба? Мұндай жағдайды бастан өткердік қой. Жалпы, мадаққа қалай қарайсыз?

– Мен бұған қарсымын. Өйткені мақтау, мадақтау сөздері мүлде жоқ ортада өстім. Мен мұндай жағдайларды қолдаймын. Мақтау сөздерге табиғи иммунитетім бар дей аламын. Бірақ біздің кейбір зиялы қауым өкілдерінің көзқарасын өзгерту оңай емес. Әрине, олар мүлде басқа ортада өсті. Мақтау сөздер мен мадақтың еш қажеті жоқ.

– Қасым-Жомарт Кемелұлы, бүгінгі сұхбатыңыз үшін алғысым шексіз. Бәріміз қызығы мен шыжығы көп уақытта өмір сүріп жатырмыз. Қазақстанның бірде-бір тұрғыны жауапкершіліктен қашпайды. Өйткені, қазір мұны біз үшін біреу істейді дейтін заман емес. Бәріміз үшін елімізді жақсы жағына қарай өзгертетін, жайлы өмір сүруге ұмтылдыратын онтайлы сәт туды деп ойлаймын.

– Өмірге деген осындай оптимистік көзқарасыңыз үшін рахмет.

– Құрметті Қасым-Жомарт Кемелұлы, сұхбат бергеніңіз үшін тағы да рахмет айтамын.

О Всемирном дне выборов

Ежегодно в первый четверг февраля во всех странах отмечается Всемирный день выборов, учрежденный как профессиональный праздник избирательных органов. Профессионалы в сфере организации и проведения выборов, учреждая Всемирный день выборов, преследовали цель - привлечь внимание людей к проблеме обеспечения избирательных прав граждан и совершенствования избирательных процессов.

Дүниежүзілік сайлау күні аясында Осакаров ауданында 3 ақпаннан бастап "Дүниежүзілік сайлау күні" акциясы басталды. Ағымдағы жылдың 3-4 ақпанында өткізілген акция шеңберінде "Сайлауға және сайлануға конституциялық құқық" тақырыбында ZOOM конференциясына Есіл, Пионерский, Садовый және Ақбұлақ ауылы мектептерінің 9-11 сынып оқушылары қатысты. Онлайн кездесулерде аудандық сайлау комиссиясының мүшелері, спикерлер О.Алишева, Е. Еремеева баяндама жасады.

Акция Қазақстан Республикасындағы сайлау жүйесі мен сайлау құқығын насихаттауға бағытталған.

В рамках Всемирного Дня выборов в Осакаровском районе с 3 февраля 2022 года стартовала акция «Всемирный день выборов».

3-4 февраля текущего года, в рамках проводимой акции, участниками ZOOM конференции на тему «Конституционное право избирать и быть избранным» стали ученики 9-11 классов школ сел Есіл, Пионерское, Садовое и Ақбұлақ. Основные цели конференции-популяризация избирательной системы и избирательного права в Республике Казахстан, информирование общественности о достижениях в избирательном процессе, формирование у молодых избирателей приверженности демократическим ценностям.

Спикерами выступили члены районной избирательной комиссии О. Алишева, Е. Еремеева.

Осакаровская районная избирательная комиссия

Благоустройство, занятость, улучшение социальной инфраструктуры: как проходят отчетные встречи акимов с жителями сельских округов Осакаровского района

В значительной степени жителей округов интересовали вопросы обеспечения удешевленными кормами, трудоустройства, открытие спортивных секций, профилактики инфекционных заболеваний животных, работы скорой помощи, отсутствия общественного транспорта, ремонта подъездных дорог, установки снегозадержания, направление на операционное лечение по квоте, выделение земельных участков и другие.

По всем вопросам и поднятым проблемам даны соответствующие поручения. Все вопросы взяты под контроль.

Проблемы, поднятые населением на встречах, будут рассмотрены и изучены аппаратом акима района для принятия соответствующих мер по их решению. Было отмечено, что сделанные замечания и предложения помогут существенно скорректировать план на текущий год и станут основой для новых инициатив, которые будут реализовываться в районе.

Такие отчетные встречи проводятся ежегодно, что позволяет жителям нашего района владеть информацией и принимать непосредственно активное участие в решении проблем на местах.

Гүлім Сембай

О ситуации по коронавирусной инфекции

Эпидемиологическая ситуация в Карагандинской области по коронавирусной инфекции расценивается как неустойчивая, ежедневное количество случаев составляет в пределах 1000, но наметилась тенденция к снижению уровня заболеваемости. Область по ежедневному приросту заболеваемости находится в «красной» зоне. Аналогичная ситуация и в нашем районе. Ежедневное количество случаев в районе фиксируется в границах 10-12 и более. Так, с 1 го января текущего года в районе зарегистрировано более 460 случаев заболевания, только за январь отмечается 393 сл и 70 сл приходится на 4 февраля. Для сравнения, за аналогичный период прошлого года в январе отмечалось –45сл, за весь февраль 2021г было зарегистрировано 22 сл. Таким образом, в текущем году заболеваемость резко возросла в 8 раз в январе и в три раза за 4 дня февраля. Ситуацию усугубило появление нового штамма «омикрон», обладающего значительной контагиозностью (заразительностью). Однако течение заболевания протекает значительно легче в отличие от штамма «дельта» и особенно у вакцинированных. Многие скептики заявляют о том, что «вот мол провакцинировались и все равно болеют». Хотелось бы ответить: да, никто и не утверждал о 100% защите, изначально говорилось, о том, что вакцина защищает на 96%, но самое основное то, что у вакцинированных заболевших процесс не опускается в легкие, остается в носоглотке, либо в бронхах, такие люди либо не имеют симптомов, либо переносят заболевание достаточно легко и без осложнений. У невакцинированных лиц, перенесших коронавирусную инфекцию, наблюдается много осложнений, которые могут появиться сразу и проявиться в последующем. Ученые заявляют, что для не привитых риск оказаться в больнице из за заражения коронавирусом в 23 раза выше, чем у тех кто вакцинировался и уже получил бустер (ревакцинацию). Ученые также утверждают, что госпитализация в отделения интенсивной терапии, перевод на ИВЛ и летальные исходы чаще встречаются среди непривитых, чем среди полностью иммунизированных. И это действительно так, доказано жизнью! Все, кто в настоящее время из числа больных находятся в стационарах нашей области в тяжелом состоянии, не вакцинированы. Призываем всех граждан, не получивших прививки против коронавируса, пройти вакцинацию и ревакцинацию в медицинских учреждениях района, для этих целей имеются все необходимые виды вакцин.

Рой Г.Н.

Руководитель УСЭК Осакаровского района

Заңға енгізілген өзгерістер мен толықтырулар жөнінде отырыс өтті

Прошло заседание о внесении изменений и дополнений в Закон

Аудан әкімінің орынбасары Алма Шалабаева Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы Кулянда Тохметова, бөлімнің бас маманы Әсем Төлеуғазы және «Атамекен» кәсіпкерлер палатасының Осакаров ауданындағы филиалының директоры Ботагос Сыздықовамен «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы» Заңға енгізілген өзгерістер мен толықтырулар жөнінде отырыс өткізді.

Жиында «Тіл туралы» Заңның 19 және 21 бабына енгізілген өзгерістер мен толықтырулардың шағын және орта бизнес өкілдеріне қатысты тұстарына мән берілді.

- Заңның орындалу талаптары бойынша кездесулер өткізіп, түсіндіру жұмыстарын жүргізуге басымдылық беру керек,- деді А.Шалабаева.

Сонымен қатар жарнамалар мен хабарландырулар, көрнекіліктерде, сауда және де басқа ұйымдардағы ақпараттардағы мемлекеттік тілдің қолданылуы айтылды. Осы бағыт бойынша ауданда орналасқан шағын бизнес орталықтары және жеке кәсіпкерлермен атқарылатын шаралардың жоспары талқыланды. Жұмыс жоспарына ШОБ өкілдерімен қысқа мерзімде қазақ тілі курстарын ұйымдастыру, «Көрнекі ақпарат пен жарнамаға сауаттылық» рейдтерін ұйымдастыру, «Мәміле» клубына ШОБ өкілдерін тарту, т.б. шараларды енгізу ұсынылды.

PS

19-бапта «Әкімшілік-аумақтық бірліктердің, елді мекендердің құрамдас бөліктерінің, сондай-ақ басқа да физика-географиялық объектілердің дәстүрлі, тарихи қалыптасқан қазақша атаулары мемлекеттік тілде жазылады» делінген.

Басым дауға қалмасын десеңіз, «Деректемелер мен көрнекі ақпарат тілі» туралы 21 бапты білуіңіз керек.

Біз өз тарапымыздан газетке жарнама берушілерге енгізілген өзгерістер мен толықтырулар жөнінде ақпарат береміз.

Заместитель акима района Алма Шалабаева провела совещание с руководителем отдела культуры и развития языков Куляндой Тохметовой, главными специалистами отдела Асем Төлеуғазы и директором филиала Палаты предпринимателей «Атамекен» в Осакаровском районе Ботагос Сыздықовой о внесении изменений и дополнений в Закон «О языках в Республике Казахстан».

На совещании было уделено внимание вопросам, касающимся представителей малого и среднего бизнеса, внесенным в изменения и дополнения в статьи 19 и 21 Закона» О языках».

- По условиям исполнения закона необходимо проводить встречи и давать приоритет в проведении разъяснительной работы, -

сказала А. Шалабаева.

Также было отмечено использование государственного языка в рекламе и объявлениях, наглядных пособиях, информации в торговых и других организациях. По данному направлению были обсуждены планы мероприятий с центрами малого бизнеса и индивидуальными предпринимателями, расположенными в районе. В план работы рекомендовано внести мероприятия по организации курсов казахского языка с представителями МСБ в кратчайшие сроки, организация рейдов «Грамотность визуальной информации и рекламы», привлечение представителей МСБ в клуб «Мәміле» и др.

PS

Следует отметить, что в статье 19 «Традиционные, исторически сложившиеся казахские наименования административно-территориальных единиц, составных частей населенных пунктов, а также других физико-географических объектов излагаются на государственном языке».

Чтобы избежать спорных ситуаций, необходимо знать содержание статьи 21 Закона «О языках в РК»

В свою очередь, мы информируем рекламодателей газеты об изменениях в подаче рекламы.

Гүлім Сембай

Қазақстан Республикасындағы тіл туралы

19-бап. Топонимикалық атауларды пайдалану тәртібі

Ескерту. 19-баптың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 29.12.2021 № 94-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Әкімшілік-аумақтық бірліктердің, елді мекендердің құрамдас бөліктерінің, сондай-ақ басқа да физика-географиялық объектілердің дәстүрлі, тарихи қалыптасқан қазақша атаулары мемлекеттік тілде жазылады.

Ескерту. 19-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 21.01.2013 № 72-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін үш ай өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.12.2021 № 94-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

О языках в Республике Казахстан

Статья 19. Порядок использования топонимических названий

Сноска. Заголовок с изменением, внесенным Законом РК от 29.12.2021 № 94-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Традиционные, исторически сложившиеся казахские названия административно-территориальных единиц, составных частей населенных пунктов, а также других физико-географических объектов излагаются на государственном языке.

Сноска. Статья 19 с изменениями, внесенными законами РК от 21.01.2013 № 72-V (вводится в действие по истечении трех месяцев после его первого официального опубликования); от 29.12.2021 № 94-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Қазақстан Республикасындағы тіл туралы

21-бап. Деректемелер мен көрнекі ақпарат тілі

Деректемелер мен көрнекі ақпараттың мәтіндері орфография нормалары және мәтіннің тентүпнұсқалы аудармасы сақтала отырып жазылады.

Мемлекеттік органдардың мөрлері мен мөртаңбаларының мәтінінде олардың атаулары мемлекеттік тілде жазылады.

Меншік нысанына қарамастан, ұйымдардың мөрлерінің, мөртаңбаларының мәтінді мемлекеттік тілде және орыс тілінде жазылады.

Мемлекеттік ұйымдардың бланкілері мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де жазылады.

Мемлекеттік емес ұйымдардың бланкілері мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де жазылады.

Мемлекеттік ұйымдардың маңдайшалары мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де орналастырылады.

Мемлекеттік емес ұйымдардың маңдайшалары мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де орналастырылады. Қазақстан Республикасында қорғалатын, мемлекеттік емес ұйымдардың маңдайшаларында пайдаланылатын тауар белгілері өзгермеген түрінде жазылады.

Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, жол белгілеріндегі жазбалар мемлекеттік тілде жазылады.

Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, хабарландырулар, жарнама, прейскуранттар, баға көрсеткіштері, ас мәзірлері, нұсқағыштар және басқа да көрнекі ақпарат мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де орналастырылады.

Қазақстанда өндірілетін тауарлардың арнайы мәліметтер көрсетілген тауарлық жапсырмаларында (этикеткаларында), таңбаламаларында, нұсқаулықтарында мемлекеттік тілде және орыс тілінде қажетті ақпарат бо-

луға тиіс.

Шетелде өндірілген тауарлардың арнайы мәліметтер көрсетілген тауарлық жапсырмалары (этикеткалары), таңбаламалары, нұсқаулықтары импорттаушы ұйымдардың қаражаты есебінен мемлекеттік тілдегі және орыс тіліндегі аудармасымен қамтамасыз етіледі.

Деректемелер мен көрнекі ақпараттың барлық мәтінді мынадай ретпен: мемлекеттік тілде - сол жағына немесе жоғарғы жағына, орыс тілінде он жағына немесе төменгі жағына орналасады, бірдей өлшемдегі әріптермен жазылады. Қажеттігіне қарай деректемелер мен көрнекі ақпараттың мәтіндері қосымша басқа да тілдерге аударылуы мүмкін. Бұл жағдайда қаріп өлшемі нормативтік құқықтық актілерде белгіленген талаптардан аспауға тиіс. Ауызша ақпарат, хабарландыру, жарнама мемлекеттік тілде, орыс және қажет болған жағдайда, басқа да тілдерде беріледі.

Ескерту. 21-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 29.12.2021 № 94-VII (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз) Заңымен.

Статья 21 Язык реквизитов и визуальной информации

Тексты реквизитов и визуальной информации пишутся с соблюдением правил орфографии и оригинального перевода текста.

В тексте печатей и штампов государственных органов их наименования пишутся на государственном языке.

Текст печатей, штампов организаций независимо от форм собственности составляется на государственном и русском языках.

Бланки государственных организаций пишутся на государственном и русском языках, а при необходимости и на других языках.

Анкеты негосударственных организаций составляются на государственном языке, при необходимости на русском и (или) на других языках.

Вывески государственных организаций размещаются на государственном и русском языках, а при необходимости и на других языках.

Вывески негосударственных ор-

ганизаций размещаются на государственном языке, при необходимости на русском и (или) на других языках. Товарные знаки, охраняемые в Республике Казахстан и используемые на знаках неправительственных организаций, пишутся без изменений.

Если иное не предусмотрено международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан, записи на дорожных знаках производятся на государственном языке.

Если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан, объявления, рекламные объявления, прайс-листы, прайс-листы, меню, указатели и иная визуальная информация размещаются на государственном языке, при необходимости на русском и (или) других языках.

Товарные этикетки (ярлыки), маркировка, инструкция товаров казахстанского производства со специальными сведениями должны содержать необходимую информацию на государственном и русском языках.

Товарные этикетки (этикетки), маркировка, инструкции товаров зарубежного производства со специальной информацией должны быть обеспечены переводом на государственный и русский языки за счет организационно-импортеров.

Все тексты реквизитов и наглядной информации размещаются в следующем порядке: на государственном языке - слева или сверху, на русском языке - справа или внизу, буквами одного размера. При необходимости тексты реквизитов и визуальной информации могут быть дополнительно переведены на другие языки. При этом размер шрифта не должен превышать требований, установленных нормативными актами. Устная информация, объявления, реклама предоставляются на государственном, русском и, при необходимости, на других языках.

Предупреждение. Статья 21 в редакции Закона РК от 29.12.2021 № 94-VII (порядок введения в действие см. ст.2).

Казахстанская культура в глобальном мире

Легендарная певица – Халық Қаһарманы

Народный герой Казахстана, Народная артистка СССР, обладатель множества медалей, в том числе "За боевые заслуги", "За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945 годы" и "За трудовую доблесть", Роза Багланова - легенда казахской песни, олицетворение народа и страны. Она прошла Великую Отечественную войну с первых и до последних ее дней, была на всех фронтах, пела под свист пуль в окопах, землянках, на передовой. А в мирное время ее завораживающий голос покорял миллионы сердец по всему миру.

Расцвет певческой карьеры Розы Баглановой пришелся на начало Великой Отечественной войны, когда певица гастролировала по фронту и выступала перед солдатами прямо на передовой.

После окончания войны Роза Багланова вернулась на большую сцену, к ней пришел большой успех. Она стремительно ворвалась в ряды самых известных певиц Советского Союза, став первой казахской певицей, которая получила широкое и всенародное признание.

В 1947-1949-х годах певица работала в Казахском государственном академическом театре оперы и балета имени Абая, в 1949-1960-х - в Республиканской филармонии им. Джамбула.

гланова с удовольствием общалась с залом, пела любимые песни осакаровцев. В газете «Сельский труженик» за 2007 год есть очерки Акатаева А. и Журавлевой Т. об этой незабываемой встрече.

За всю свою 70-летнюю карьеру Роза Багланова получила множество правительственных наград и званий. Но самая главная награда-любовь и память народа.

Легендарная певица проработала на сцене Казахконцерта свыше 50 лет. В 2021 году коллектив Казахконцерта направил письмо в Министерство культуры и спорта РК о присвоении организации имени Розы Баглановой. 17 августа 2021 года президент подписал соответствующее постановление правительства.

К 100-летию казахской певицы Розы Баглановой Национальный банк Казахстана выпустил в обращение коллекционные монеты из мельхиора номиналом 100 тенге в серии "Выдающиеся события и люди"

Роза Багланова - единственная певица в Казахстане, удостоенная высшей государственной награды - Халық Қаһарманы.

(на фото Р. Багланова в Осакаровке 2007 г.)

В январе 2021 года президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев поручил увековечить имя легендарной казахской певицы Розы Баглановой.

Роза Багланова родилась 1 января 1922 года в Казалинске ныне Кызылординской области. Оперная и эстрадная певица, обладательница сопрано, голосом, который до сих пор поражает своим звучанием. Роза Багланова заслужила особое уважение и любовь народа благодаря безграничной преданности своей Родине, выдающемуся таланту и прекрасному исполнительскому мастерству. Ее имя было включено в самый первый выпуск англо-американской энциклопедии о знаменитых женщинах мира "Кто есть кто".

"Маленькая казашка" называли ее деятели культуры Советского Союза. Она была единственной дочерью в семье. У Розы был сводный брат Идырыс, который, как вспоминала сама певица, уйдя в армию, домой так и не вернулся. Письмо от него она хранила до последних дней. После проводов брата Идырыса в армию в 1940-м году, откуда он попал на фронт и позже пропал без вести, Роза стала единственной кормилицей в семье. Семье перестали выплачивать пенсию за отца, и Розе пришлось перейти из Кызыл-Ординского пединститута в Ташкентский текстильный институт, где предоставляли жилье, обеспечивали бесплатным питанием и была возможность подрабатывать ткачихой.

В 1960 году стала ведущим мастером сцены Казахского государственного концертного объединения "Казахконцерт". В ее репертуаре — произведения мирового оперного искусства, народные песни разных стран и песни современных композиторов.

Всесоюзную известность Розе Баглановой принесла русская народная песня "Самара-городок", ставшая ее визитной карточкой. Ее любил слушать сам Сталин. В интервью одной из газет она рассказывала, что при исполнении "Ах, Самара-городок" Сталин встал с места и аплодировал ей.

В 1963 году первый секретарь ЦК Компартии Казахстана Динмухамед Кунаев назвал Багланову "казахским соловьем" и пригласил от имени Хрущева в Индию на выступление.

Аплодировали великой певице и осакаровцы. В 2007 году Роза Багланова приезжала в Осакаровку с концертом. Сказать, что зал ДК был переполнен-ничего не сказать. В тот день все жители Осакаровки были очарованы не только пением, но и внешней красотой певицы. Несмотря на свой уже почтенный возраст, Роза Ба-

К. ПИМИНИДИ

Табыс индексі

Жас кәсіпкер алдағы жоспарымен бөлісті

Жас кәсіпкер Анарбек Куанышбай Тельман ауылдық округінде дүкен ашып, өз кәсібін дөңгелетіп, ауыл тұрғындарын азық-түлікпен, шаруашылық тауарларымен қамтамасыз етіп отыр.

2015 жылы «Серпін» бағдарламасымен Қарағанды қаласына оқуға түскен Анарбек Куанышбай Қызылорда облысының тумасы. 2018 жылы диплом алып шыққан ол, сол жылы Осакаров ауданының Тельман ауылында жастар практикасы бойынша жұмыс істеп, кейін мектепке ағаш ұстасы болып жұмысқа орналасты.

«Серпін - 2050» – кең ауқымды әлеуметтік жоба, халықтың бір бөлігін елдің оңтүстігіне солтүстігіне көшіруді көздейтін бағдарлама. Халық тығыз орналасқан оңтүстік облыстардың тұрғындарын, әсіресе, жастарды солтүстік пен шығыс өңірлерге тарту, оларға мемлекеттік грант бойынша білім беріп, жұмысқа орналастыру, әлеуметтік-тұрмыстық мәселелерін түбегейлі шешу – жобаның негізгі мақсаттарының бірі.

- Қызылорда облысында шешем, бауырларым бар, әкем өмірден озған. Серпін бағдарламасы туралы білген соң, үйге қиын болмасын, ауыртпалығымды түсірмейін деп, Қарағандыға оқуға баруға бел шештім. Осы бағдарлама бой-

ынша жоғары оқу орнында білім алуға бөлінген мемлекеттік грантты иеленіп, шәкіртақымен, жатақханамен толық қамтамасыз етілдім. Бағдарламаның көмегі көп болды. Отбасылы болдым, оқуымды аяқтаған соң, осы ауылға келдім. Тельман ауылдық округінің әкімі Таңғажайып Рымхан жастар практикасы арқылы жұмысқа кіргізіп, қолынан келген көмегін аямай, қолдады,- дейді Анарбек Куанышбай.

Жұбайы Айнұр Куанышбай мектепте

мұғалім, олар бір ұл, бір қызды тәрбиелеп отыр. Жас отбасы өз қызметтерінен басқа қосымша табыс көзі туралы ойлап, ауыл тұрғындары-

тұрғындары да риза, азық-түлік, оған қоса тұрмыстық жууға арналған тауарларды да сатуға қойдық,- дейді кәсіпкер.

Дүкеннің атауын неге «Асу» деп қойғанын сұрағанымда, жұбайыммен ақылдасып, биік белеске тек бірге өрлеп, дүкеніміздің жемісін көріп, асудан аса берейік деген мақсатпен қойылғанын айтты. «Асу» атауы жүремізге жақын болды,- деді Айнұр.

Сонымен қатар жас кәсіпкер алдағы жоспарымен бөлісіп, жазда аудан әкімінің

ның азық-түлікке сұранысы мен нарық бағамын зерттеп, дүкен ашуды ұйғарған.

- Дүкен ашудағы себепіміз - аяққа тұрып, кішкене болса да алған пұлымызға өз ісімізді бастайық, деп шештік. Аллаға шүкір, қазіргі таңда ақырындап, кәсібімізді жүргізіп отырмыз. Ауыл

грантына қатысып, өз бағын сынап көргісі келетінін айтты. Дүкенді кеңейтіп, тауар асортиментін көбейтпек.

Гүлім Сембай

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне діни қызмет мәселелері бойынша өзгерістер мен Қазақстан Республикасының Заңы 2021 жылғы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2020 жылғы 7 шілдедегі "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне:

1) 110-баптың 12-тармағы мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Темекі бұйымдарын тұтынудың зияны туралы ескертудің мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс.";

2) 242-баптың 1 және 3-тармақтары мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Дәрілік заттар қаптамасына (бастапқы және (немесе) қайталама) қазақ және орыс тілдерінде жақсы оқылатын қаріппен басылған таңбамен және қазақ және орыс тілдеріндегі медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықпен (қосымша парақ) айналысқа түсуге тиіс.

Таңбалаудың және медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықпен (қосымша парақ) мәтіндері "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс.";

"3. Медициналық бұйымдар қазақ және орыс тілдерінде тікелей медициналық бұйымдарға және (немесе) қаптамасына басылған таңбамен және медициналық бұйымға арналған медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықпен немесе пайдалану құжатымен айналысқа түсуге тиіс.

Таңбалаудың, медициналық бұйымға арналған медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықтың немесе пайдалану құжатының мәтіндері "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс.";

3) 251-баптың 1-тармағында: екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"Уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен, Қазақстан Республикасында бекітілген шекті көтерме және бөлшек сауда бағасынан төмен бағамен өткізу үшін Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік препараттарды қазақ және орыс тілдерінде жақсы оқылатын қаріп бар стикерлер пайдаланыла отырып және Қазақстан Республикасында тіркелген медициналық бұйымдарды қазақ және орыс тілдерінде стикерлер пайдаланыла отырып және қазақ және орыс тілдеріндегі медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықпен (қосымша парақ) не медициналық бұйымға арналған медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықпен немесе пайдалану құжатымен қоса әкелуге жол беріледі.";

мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Стикерлердің, медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықтың (қосымша парақ), медициналық бұйымға арналған медициналық қолдану жөніндегі нұсқаулықтың немесе пайдалану құжатының мәтіндері "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс."

2. "Қазақстан Республикасындағы көлік туралы" 1994 жылғы 21 қыркүйектегі Қазақстан Республикасының Заңына:

24-2-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Билеттерді сатуға жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар оларды ресімдеу кезінде мәліметтердің "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес қазақ және орыс тілдерінде, ал халықаралық тасымалдарды жүзеге асыру кезінде қосымша ағылшын тілінде толығымен қамтамасыз етуге міндетті."

3. "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" 1997 жылғы 11 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 1-бапта: мынадай мазмұндағы 1-1) тармақшамен толықтырылсын:

"1-1) мәтіннің теңтүпнұсқасы аудармасы – түпнұсқаның мағынасы мен мазмұнын өзгеріссіз сақтайтын мәтіннің басқа тілге аудармасы";

7) тармақша алып тасталсын;

2) 3-бапта: тақырыптағы және бірінші бөліктегі "Қазақстан Республикасындағы

тіл туралы заңдар" деген сөздер "Қазақстан Республикасының тіл туралы заңнамасы" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі "Тіл туралы заңдар" деген сөздер "Қазақстан Республикасының тіл туралы заңнамасы" деген сөздермен ауыстырылсын;

3) 19-бапта: тақырыптағы ", ұйымдардың атауларын" деген сөздер алып тасталсын;

бірінші бөліктегі "басқа тілдерде транслитерация ережелеріне сәйкес берілуге тиіс" деген сөздер "мемлекеттік тілде жазылады" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөлік алып тасталсын;

4) 21-бапта: мынадай мазмұндағы бірінші, үшінші, төртінші, бесінші, алтыншы және жетінші бөліктермен толықтырылсын:

"Деректемелер мен көрнекі ақпараттың мәтіндері орфография нормалары және мәтіннің теңтүпнұсқасы аудармасы сақтала отырып жазылады";

"Мемлекеттік ұйымдардың бланкілері мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де жазылады.

Мемлекеттік емес ұйымдардың бланкілері мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де жазылады.

Мемлекеттік ұйымдардың маңдайшалары мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де орналастырылады.

Мемлекеттік емес ұйымдардың маңдайшалары мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де орналастырылады. Қазақстан Республикасында қорғалатын, мемлекеттік емес ұйымдардың маңдайшаларында пайдаланылатын тауар белгілері өзгермеген түрінде жазылады.

Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, жол белгілеріндегі жазбалар мемлекеттік тілде жазылады";

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, хабарландырулар, жарнама, прейскуранттар, баға көрсеткіштері, ас мәзірлері, нұсқағыштар және басқа да көрнекі ақпарат мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де орналастырылады";

алтыншы бөліктегі "Көрнекі", "көрнекі" деген сөздер тиісінше "Деректемелер мен көрнекі", "деректемелер мен көрнекі" деген сөздермен ауыстырылсын;

5) 25-5-баптың 2) тармақшасы "әдеби тіл" деген сөздерден кейін "және орфография" деген сөздермен толықтырылсын.

4. "Теміржол көлігі туралы" 2001 жылғы 8 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

94-баптың 1-тармағында:

екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"Теміржол станцияларында, вокзалдарда, пойыздарда және жолаушыларға, желдетушілерге (жүк желдетушілерге), алушыларға (жүк алушыларға) қызмет көрсетілетін басқа да орындарда ақпарат мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де беріледі";

мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс."

5. "Автомобиль көлігі туралы" 2003 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 19-12-баптың 4-тармағының 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"1) "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін, тұтынушының ықтимал тәуекелдерді бағалауы және оның тиісті қауіпсіздік шараларын қабылдауы үшін қажетті мемлекеттік тілдегі және орыс тіліндегі пайдалану құжаттамасын және басқа да ақпаратты беруге";

2) 21-1-бап мынадай мазмұндағы 3-тармақпен толықтырылсын:

"3. Автовокзалдарда, автостан-

цияларда және жолаушыларға қызмет көрсету пункттерінде, оның ішінде билет кассаларында ақпарат мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де беріледі.

Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

3) 22-бапта: 2-тармақ мынадай мазмұндағы 8-1) тармақшамен толықтырылсын:

"8-1) жолаушылар мен багаж тасымалдарын ұйымдастыру туралы ақпаратты "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес мемлекеттік тілде және орыс тілінде беруге";

3-тармақ мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

"3-1) жолаушылар мен багаж тасымалдарын ұйымдастыру туралы ақпаратты "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес мемлекеттік тілде және орыс тілінде беруге";

6. "Жарнама туралы" 2003 жылғы 19 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 6-баптың 2-тармағында: бірінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Қазақстан Республикасының аумағындағы жарнама (мерзімді баспасөз басылымдарын, интернет-ресурстарды, ақпараттық агенттіктерді қоспағанда) қазақ тілінде, ал жарнама берушінің қалауы бойынша орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де таратылады";

мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Жарнама мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

2) 8-баптың 1-1-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Әлеуметтік жарнама Қазақстан Республикасының аумағында қазақ тілінде, ал жарнама берушінің қалауы бойынша орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де әзірлеуі оның күн сайынғы шығатын барлық уақыты бойы біркелкі таратылады";

3) 11-баптың 2-2-тармағы екінші бөлігінің 3) тармақшасындағы "қазақ және орыс тілдерінде" деген сөздер алып тасталсын.

7. "Сауда қызметін реттеу туралы" 2004 жылғы 12 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына:

32-баптың 2-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын: "Тауар сапасына қойылатын жоғарыда аталған талаптар туралы ақпарат "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес қазақ және орыс тілдерінде заттаңбаларда, зат белгілерде, жапсырмаларда (стикерлерде), қосымша парақтарда, материалдық жеткізгіштерде қамтылуға тиіс."

8. "Байланыс туралы" 2004 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

37-баптың 5-тармағындағы "мемлекеттік тілде және орыс тілінде, байланыс қызметтерін пайдаланушылар үшін қолайлы жерге" деген сөздер "көрсетілетін байланыс қызметтерін пайдаланушылар үшін қолжетімді жерлерге "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес мемлекеттік тілде және орыс тілінде" деген сөздермен ауыстырылсын.

9. "Ішкі су көлігі туралы" 2004 жылғы 6 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 46-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы екінші және үшінші бөліктермен толықтырылсын:

"Айлақтардың, порттардың иелері жолаушыларға қызмет көрсету орындарында, оның ішінде билеттер сатылатын пункттерде ақпаратты мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де беруге міндетті.

Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

2) 51-баптың 3-тармағында:

"жолаушылар тасымалдауды ұйымдастыру туралы көрнекі және қолжетімді нысанда уақтылы әрі анық ақпарат" деген сөздер "жолаушылар тасымалдарын ұйымдастыру туралы ақпарат мемлекеттік тілде және орыс тілінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де" деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс."

10. "Машиналар мен жабдықтардың қауіпсіздігі туралы" 2007 жылғы 21 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

7-баптың 4-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"2) машиналар мен жабдықтарды "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін, пайдаланушының ықтимал тәуекелдерді бағалауы және оның тиісті қауіпсіздік шараларын қабылдауы үшін қажетті мемлекеттік тілдегі және орыс тіліндегі пайдалану жөніндегі нұсқаулықпен және басқа да ақпаратпен қамтамасыз етуге";

11. "Ойыншықтардың қауіпсіздігі туралы" 2007 жылғы 21 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 7-бапта: 4-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Таңбалау мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

6-тармақтың 1) тармақшасындағы "оларға тиісті қауіпсіздік шараларын қолдануы үшін тұтынушыны мемлекеттік және орыс тілдеріндегі пайдалану құжаттамасымен және басқа да қажетті ақпаратпен

тұтынушының" деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 15-баптың 9-тармағының бірінші сөйлеміндегі "мемлекеттік және орыс тілдерінде" деген сөздер "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес мемлекеттік тілде және орыс тілінде" деген сөздермен ауыстырылсын.

12. "Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы" 2010 жылғы 4 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 24-баптың бірінші бөлігінің 1) және 8) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:

"1) тауар (жұмыс, көрсетілетін қызмет) туралы, сондай-ақ сатушы (дайындаушы, орындаушы) туралы "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін қазақ және орыс тілдеріндегі ақпаратты беруге";

"8) бақылау-қасса машиналары тұрған жерде тұтынушының бақылау (тауарлық) чегін алу қажеттігі туралы және бақылау-қасса машиналарын қолдану тәртібі бұзылған жағдайда оның мемлекеттік кіріс органына (тиісті мемлекеттік кіріс органының телефон нөмірі көрсетіле отырып) жүгіну құқығы туралы "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін қазақ және орыс тілдеріндегі ақпаратты орналастыруға";

2) 25-бапта:

3-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын: "Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

3-1-тармақта: бірінші бөліктегі "қазақ және (немесе) орыс тілдерінде" деген сөздер "қазақ және орыс тілдерінде" деген сөздермен ауыстырылсын; мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Ақпарат мәтіні, сондай-ақ мәліметтер "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

3) 26-бапта:

1-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Сатушы (дайындаушы, орындаушы) "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін қазақ және орыс тілдеріндегі өзінің атауын (фирмалық атауын), тұрған жерін (заңды мекенжайын) және жұмыс режимін тауарды өткізу (жұмысты орындау, қызметті көрсету) орнында орналастыра отырып, көрсетілген ақпаратты тұтынушының назарына жеткізуге міндетті";

2-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Егер сатушы (дайындаушы, орындаушы) жүзеге асыратын қызметтің түрі лицензиялауға жатса, тұтынушыға лицензия, оның қолданылу мерзімі, оны берген мемлекеттік орган туралы "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін қазақ және орыс тілдеріндегі ақпарат берілуіне, сондай-ақ тұтынушының талап етуі бойынша лицензияның түпнұсқасымен немесе нотариат куәландыруға көшірмесімен танысу мүмкіндігі берілуіне тиіс";

4-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Сатушы (дайындаушы, орындаушы) "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін қазақ және орыс тілдеріндегі өзінің байланыс деректерін (мекенжайы мен телефон нөмірін) және уәкілетті органның байланыс деректерін (мекенжайы мен телефон нөмірін), тауарларды өткізу (жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету) шарттарын, сондай-ақ сатушының (дайындаушының, орындаушының) тауарды сату (жұмысты орындау, қызметті көрсету) кезінде тауарды сатып алу (жұмысты орындау, қызметті көрсету) фактісін растайтын құжатты немесе тауарды сатып алу (жұмысты орындау, қызметті көрсету) кезінде жасалған шартты беру міндеті туралы ақпаратты тауарды өткізу (жұмысты орындау, қызметті көрсету) орнында орналастыра отырып, көрсетілген ақпаратты тұтынушының назарына жеткізуге міндетті";

4) 33-баптың 1-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Сатушы (дайындаушы, орындаушы) бақылау-қасса машиналары тұрған жерде тұтынушының бақылау (тауарлық) чегін алу қажеттігі және бақылау-қасса машиналарын қолдану тәртібі бұзылған жағдайда оның мемлекеттік кіріс органына жүгіну құқығы туралы "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келетін қазақ және орыс тілдеріндегі ақпаратты орналастырады";

13. "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" 2010 жылғы 15 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 65-1-баптың 3-тармағында: бірінші бөлік "тізбесі туралы" деген сөздерден кейін "қазақ және орыс тілдеріндегі, қажет болған кезде басқа тілдердегі де" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

2) 76-баптың 11-тармағы мынадай мазмұндағы үшінші және төртінші бөліктермен толықтырылсын: "Жолаушыларға қызмет көрсету орындарында, оның ішінде билеттер сатылатын пункттерде ақпарат қазақ және орыс тілдерінде, қажет болған кезде басқа тілдерде де беріледі.

Ақпарат мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс."

көрнекі ақпарат және толықтырулар енгізу туралы 29 желтоқсандағы № 94-VII ҚРЗ

14. "Діни қызмет және діни бірлестіктер туралы" 2011 жылғы 11 қазандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 1-бапта: мынадай мазмұндағы 1-1) тармақшамен толықтырылсын:

"1-1) діни бірлестік – Қазақстан Республикасы азаматтарының, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың өз мүдделерінің ортақтығы негізінде діни қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен біріккен ерікті бірлестігі";

4) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: "4) діни мазмұндағы ақпараттық материал – кез келген материалдық жеткізгіштегі діни сипаттағы баспалық, электрондық және өзге де ақпарат";

2) 3-баптың 6-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"6. Әркімнің ар-ождан бостандығына құқығы бар.

Әркім Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес діни немесе өзге де нанымдарды ұстануға, оларды таратуға, діни бірлестіктердің қызметіне қатысуға және миссионерлік қызметпен айналысуға құқылы.

Ар-ождан бостандығы құқығын жүзеге асыру жалпы адамдық және азаматтық құқықтар мен мемлекет алдындағы міндеттерге байланысты болмауға немесе оларды шектеуге тиіс."

3) 5-баптың 7) тармақшасындағы "ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шаралар өткізуге арналған үй-жайлардың орналастырылуын келіседі" деген сөздер "ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шаралар өткізу туралы діни бірлестіктер берген хабарламаларды қарайды" деген сөздермен ауыстырылсын;

4) 6-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"3. Дінтану сараптамасын діни қызмет саласында арнайы білімі және (немесе) жұмыс тәжірибесі бар сарапшылар (мамандар), қажет болған кезде мемлекеттік органдардың өкілдерін және өзге де мамандарды тарта отырып, уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен жүргізеді";

5) мынадай мазмұндағы 7-1-баппен толықтырылсын:

"7-1-бап. Ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шаралар өткізу туралы хабарлама

1. Осы Заңның 7-бабының 2-тармағында көрсетілген діни іс-шараларды қоспағанда, діни бірлестік ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шаралар өткізу туралы хабарламаны (бұдан әрі – хабарлама) облыстық, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органына қағаз жеткізгіште немесе электрондық цифрлық қолтаңба арқылы қуәландырылған электрондық құжат нысанында олар өткізілетін күнге дейін он жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде береді.

2. Хабарлама облыстық, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органында тіркелген күн хабарлама берілген күн болып табылады.

3. Хабарламада мыналар көрсетіледі:

1) мақсаты;

2) діни бірлестіктің – ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шараларды ұйымдастырушының атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі, діни бірлестіктің тұрған жері, діни бірлестік басшысының немесе өкілдерінің байланыс деректері;

3) діни әдебиетті және діни мазмұндағы өзге де ақпараттық материалдарды, діни мақсаттағы заттарды таратуға арналған арнайы тұрақты үй-жайлардың, сондай-ақ ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шаралар өткізуге арналған үй-жайлардың орналастырылуын айқындау жөніндегі нұсқаулықта көзделген талаптарға сәйкес келетін ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерлерде діни іс-шаралар өткізуге арналған үй-жайлар немесе қозғалыс маршруттары;

4) жоспарланатын күні, басталу және аяқталу уақыты, қатысушылардың болжамды саны;

5) дыбыс күшейткіш техникалық құралдарды, автомобиль көлігі құралдарын пайдалану ниеті, олардың жалпы саны мен қозғалыс маршруты;

6) хабарлама берілген күн.

4. Хабарламаға діни бірлестіктің басшысы қол қояды.

5. Діни бірлестік осы баптың 1-тармағында белгіленген хабарлама жіберу мерзімдерін бұзған жағдайда, облыстық, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органы хабарлама тіркелген күннен бастап екі жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде өтініш берушіге хабарламаны қараусыз қалдыру туралы жауапты мынадай тәсілдердің бірімен:

1) қолма-қол;

2) табыс етілгені туралы хабарламасы бар тапсырысты пошта жөнелтілімі нысанында;

3) электрондық цифрлық қолтаңбамен қуәландырылған электрондық құжат арқылы;

4) діни бірлестік хабарламада көрсеткен электрондық пошта мекенжайы бойынша;

5) діни бірлестік хабарламада көрсеткен ұялы

байланыстың абоненттік нөмірі бойынша жібереді.

6. Хабарлама осы баптың 3 және 4-тармақтарында белгіленген талаптарға сәйкес келмеген жағдайда, облыстық, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органы өтініш берушіге хабарламаның қандай талаптарға сәйкес келмейтінін көрсетеді, хабарлама алынған күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірмей өтініш берушіге осы баптың 5-тармағында көрсетілген тәсілдердің бірімен сәйкессіздік туралы шешім жібереді.

7. Діни бірлестіктің сәйкессіздік туралы шешімді алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде облыстық, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органына пысықталған хабарламаны ұсынуға құқығы бар.

8. Облыстық, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органы ғибадат үйлерінен (ғимараттарынан) тыс жерде діни іс-шаралар өткізілгенге дейін күнтізбелік екі күннен кешіктірмейтін мерзімде осы баптың 7-тармағында белгіленген мерзімде хабарламаның осы баптың 3 және 4-тармақтарында көзделген талаптарға сәйкессіздігі жойылмаған жағдайда хабарламаның қайтарылғаны туралы жауапты жібереді.

Хабарламаны қайтару туралы шешім негізделген және уәжі болуға тиіс және оған Қазақстан Республикасының заңына сәйкес шағым жасалуы мүмкін";

6) 12-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"3. Кемінде екі жергілікті діни бірлестіктің бастамасы бойынша құрылған, жалпы саны кемінде Қазақстан Республикасының бес жүз азаматы болатын діни бірлестік өңірлік діни бірлестік деп танылады.

Өңірлік діни бірлестіктер өңірлік діни бірлестіктерді құруға бастамашылық жасаған жергілікті діни бірлестіктер қызметі аумағының шегінде құрылады және өз қызметін жүзеге асырады."

15. "Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы" 2016 жылғы 7 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 22-бапта: 1-тармақтың 7) тармақшасы "құжаттың болуы туралы" деген сөздерден кейін "мемлекеттік тілдегі және орыс тіліндегі" деген сөздермен толықтырылсын; мынадай мазмұндағы 5-тармақпен толықтырылсын:

"5. Осы бапқа сәйкес берілуге жататын ақпарат "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс";

2) 23-бап мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Жарнама мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс. Жарнама мазмұнының аудармасы оның негізгі мағынасын бұрмаламауға тиіс";

3) 26-баптың 2-тармағының 7) тармақшасындағы "қазақ және орыс тілдерінде" деген сөздер "мемлекеттік тілде және орыс тілінде" деген сөздермен ауыстырылсын.

16. "Пошта туралы" 2016 жылғы 9 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына: 26-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"3. Пошта операторларының қызметіне қатысты ақпараттық, анықтамалық және басқа да мәліметтер, сондай-ақ құжаттардың үлгілері "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес қазақ және орыс тілдерінде пошта операторының көрсетілетін қызметтерін пайдаланушыларға қолжетімді жерлерде орналастырылады."

17. "Кинематография туралы" 2019 жылғы 3 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына: 9-бапта:

3-тармақ мынадай мазмұндағы екінші және үшінші бөліктермен толықтырылсын:

"Қазақ тілінде фильмдерге дубляж жасау, оларды субтитрлеу не кадр сыртындағы аудармамен қамтамасыз ету кезінде сөйлемдегі сөздердің орын тәртібі, олардың дырыс құрастырылуы және дыбысталуы сақталуға тиіс. Субтитрлеу орфография нормаларына сәйкес жазылады.

Фильмдерге дубляж жасаудың, оларды субтитрлеудің мазмұнын аудару не оларды кадр сыртындағы аудармамен қамтамасыз ету олардың негізгі мағынасын бұрмаламауға тиіс";

5-тармақта орыс тіліндегі мәтінге түзету енгізілді, қазақ тіліндегі мәтін өзгермейді.

2-бап. Осы Заң:

1) 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін осы Заңның 1-бабының 3-тармағы

4) тармақшасының төртінші – оныншы абзацтарын;

2) 2022 жылғы 1 наурыздан бастап қолданысқа енгізілетін осы Заңның 1-бабының 12-тармағы 2) тармақшасының төртінші – жетінші абзацтарын қоспағанда, алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Президенті Қ. Тоқаев

«Осакаров ауданының мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі» мемлекеттік мекемесі басшысының азаматтарды қабылдау КЕСТЕСІ

р/с	Азаматтарды қабылдайтын тұлғаның лауазымы	Азаматтарды қабылдайтын тұлғаның тегі, аты-жөні	Қабылдау күндері	Уақыты	Мемлекеттік мекеменің орналасқан жері
1.	«Осакаров ауданының мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі» ММ басшысы	Тохметова Күләнда Орынбекқызы	әр аптаның сәрсенбісі	14.30-17.00	Осакаров ауданы, Осакаровка кенті, Достық көшесі, 43

«Осакаров ауданының мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі» ММ-де сенім телефоны жұмыс істейді: 8 (72149) 43075

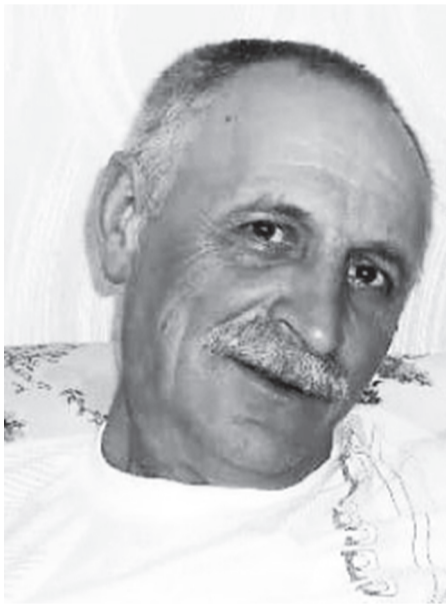
ГРАФИК

приема граждан руководителем государственного учреждения «Отдел культуры и развития языков Осакаровского района»

п/п	Должность лица, проводящего прием граждан	Ф.И.О. проводящего прием граждан	Дни приема	Время прием граждан	Адрес государственного учреждения
1.	Руководитель ГУ «Отдел культуры и развития языков Осакаровского района»	Тохметова Кулянда Орынбековна	Среда каждой недели	14.30-17.00	Осакаровский район, пос. Осакаровка, ул. Достык, 43

В ГУ «Отдел культуры и развития языков Осакаровского района» работает телефон доверия: 8 (72149) 43075

Памяти Пшеничникова Виктора Михайловича

На 64 –ом году жизни скоропостижно скончался глава ФХТП «Пионерское» Осакаровского района Пшеничников Виктор Михайлович.

Он родился и вырос в с. Пионерское. Здесь окончил школу и начал работать в совхозе им. XXI партсъезда. Он был учетчиком, трактористом, механизатором, бригадиром. После службы в рядах Советской Армии Виктор вернулся в родное село и продолжил работать в сельском хозяйстве.

В 2010 году он возглавил ФХТП «Пионерское» Осакаровского района. За время руководства Виктора Михайловича в хозяйстве были созданы новые рабочие места, приобретена современная сельскохозяйственная техника. Пшеничников В.М. отличался спокойным и уравновешенным характером, отзывчивостью по отношению к окружающим. Благодаря ему, в трудовом коллективе были созданы надлежащие условия труда, сформировался благоприятный психологический климат.

Его ценили как знающего и опытного специалиста. За добросовестный труд и достойный вклад в дело развития сельского хозяйства региона Виктор Михайлович был награжден медалью «Еңбек ардагері».

Выражаем глубокие соболезнования родным и близким Пшеничникова Виктора Михайловича. Память о нем надолго останется в наших сердцах.

ГУ «Отдел сельского хозяйства Осакаровского района», главы сельхозпредприятий и общественность района

Пшеничников Виктор Михайлович

1 февраля 2022 года ушел из жизни наш односельчанин, глава ФХТП «Пионерское» Пшеничников Виктор Михайлович.

Родился Виктор Михайлович 12 сентября 1958 года в семье рабочих в селе Пионерское. Здесь он окончил школу и в 17 лет начал работать в совхозе им. XXI партсъезда.

В 1976 году был призван в ряды Советской Армии. После службы вернулся в родное село, где продолжил работать в сельском хозяйстве. Выполнял обязанности учетчика, механизатора, тракториста, бригадира.

В родном селе он создал семью, вырастил и воспитал трех дочерей.

В 2010 году Виктор Михайлович возглавил ФХТП «Пионерское» Осакаровского района. За время его работы хозяйство укрепилось, была приобретена сельскохозяйственная техника, созданы новые рабочие места. Виктор Михайлович принимал активное участие в общественной жизни села, оказывал благотворительную помощь.

Отличительной чертой его характера являлась доброжелательность. Он пользовался уважением у окружающих его людей. Пшеничников Виктор Михайлович прожил жизнь достойного семьянина, добросовестного работника. На работе его ценили за трудолюбие и справедливость, а дома — за доброту и заботу.

Светлая память о Викторе Михайловиче навсегда останется в сердцах односельчан. Выражаем искренние соболезнования родным и близким. Скорбим вместе с вами.

Ж. Кокишев аким Пионерского сельского округа, жители с. Пионерское

Аким района, депутатский корпус и аппарат районного маслихата поздравляют **Молкова Бориса Викторовича с днем рождения!**

Желаем Вам здоровья, успехов в труде, новых достижений, мира и благополучия.

Аяулы анамыз Хиват ТҰХАЖАЙҚЫЗЫ

65 жасқа толған мерейтойымен құттықтаймыз!

Әрқашан арқа сүйер қанам менің,
Күрсінбе күліп жүрші анам менің,
Өлмейтін өлең жазып саған ғана,
Болайын сенің ғана қаламгерің!
Күн- түні алаңдағың елеңдегің,
Жабыққан жүрегімсі сен емдегің,
Өнерім таси берер өзің барға,
Жұлқызым жанар әлі өзің барға,
Анашым анамайым панам менің
Әкешім қамқоршымысың қорғанымсың,
Сендер барға әрдайым күлімдегім,
Сендер барға жеңілмеймін, түңілмеймін
Көзерің күлімдесін өмір бойы.

Анашым-Әкешім асқар тауым, арманым орындалғы бүгін менің!
Тілек білгіруші: қыздарыңыз Ертарғын Нурсауле,
жиендеріңіз Комакбаева Аяжан

ХАБАРЛАНДЫРУ

"Колосок" шаруа қожалығы Қарағанды облысы Осакаров ауданы Восход с. алаңында 2022 жылдың 01 шілдесі мен 2023 жылдың 01 шілдесі аралығында балық шаруашылығы қызметі мен ЕТБ биологиялық негіздемесі жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізетіндігі туралы хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар 2022 жылғы 21 ақпанда сағат 11.00-де Қарағанды облысы, Осакаров ауданы, Николаев а. о., Николаевка а., Верхняя к. 12 мекенжайы бойынша өтеді.

Карантиндік шаралар ұзартылған жағдайда қоғамдық тыңдаулар Zoom платформасында онлайн режимінде өтеді.

Тыңдауларға қатысу үшін мына сілтеме бойынша өтіңіз:

<https://us05web.zoom.us/j/8584847951?pwd=YjRETFRKTkhJZHFOV0JRQVlrbW4vdz09>

Конференция ID: 858 484 7951

Қол жеткізу коды: 5ay2qW

Тапсырыс беруші: «Колосок» ШҚ, тел: 8 (701)677-94-70

Әзірлеуші: "Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы" ЖШС Солтүстік филиалы, Нұр-сұлтан қаласы, Сарыарқа ауданы, Кенесары көшесі, 43., оф.36. БСН 080541002073

Байланыс телефондары: 8(7172)576371

Қоғамдық тыңдау материалдарымен esportal.kz сайтында танысуға болады.

Жоба бойынша қосымша ақпаратты мына телефондар бойынша сұрауға болады тел. 8(701)677-94-70, e.mail: ast_km@list.ru

Ескертулер мен ұсыныстарды Қарағанды облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы қабылдайды, мекенжайы: Қарағанды қаласы, Лобода көшесі 20; expertiza.upr_krg@mail.ru; тел 7(7212)568-166. пайдалануды реттеу басқармасы қабылдайды, мекенжайы: Қарағанды қаласы, Лобода көшесі 20; expertiza.upr_krg@mail.ru; тел 7(7212)568-166.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Крестьянское Хозяйство "Колосок" объявляет о проведении общественных слушаний по проекту «Биологическое обоснование рыбохозяйственной деятельности и ПДУ на 01 июля 2022 г. по 01 июля 2023 г. на пл. с. Восход Осакаровского района Карагандинской области».

Общественные слушания состоятся 21 февраля 2022г. в 11.00 часов, по адресу Карагандинская область, Осакаровский район, Николаевский с.о., с.Николаевка, ул.Верхняя 12.

В случае продления карантинных мер, общественные слушания будут проведены в режиме онлайн на платформе Zoom.

Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке:

<https://us05web.zoom.us/j/8584847951?pwd=YjRETFRKTkhJZHFOV0JRQVlrbW4vdz09>

Идентификатор конференции: 858 484 7951

Код доступа: 5ay2qW

Заказчик: КХ "Колосок", тел: 8 (701)677-94-70.

Разработчик: Северный филиал ТОО «Научно-производственный центр рыбного хозяйства», г.Нур-Султан, район Сарыарқа, улица Кенесары, 43., оф.36. БИН 080541002073 Контакты: 8(7172)576371.

С материалами общественных слушаний можно ознакомиться на сайте esportal.kz.

Дополнительную информацию по проекту можно запросить по тел. 8(701)677-94-70, e.mail: ast_km@list.ru

Замечания и предложения принимает Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области, адрес: г. Караганда, ул улица Лободы 20; expertiza.upr_krg@mail.ru; тел 7(7212)568-166.

Продается дом ул. Дальняя 22 и мясной павильон «Афон» ул. Театральная 71
Обращаться по тел. 8 701 763 12 26

В АО «Казпочта» Осакаровского района на постоянную работу требуются почтальоны.
Все вопросы по тел. 41390, 41395, 87754433322
Адрес: п. Осакаровка, ул Достық, 36

ИП Аладушкин

Откачка, промывка септика. Тел. 87051371243.
ПРОЧИСТКА И ОТОГРЕВ канализационных систем.
Тел. 87024809424. ТРЕБУЕТСЯ токарь.

Химчистка мягкой мебели, ковров и автомобилей с выездом на дом!

Диван от 2500 тенге, ковер от 700 тенге за кв.м., матрасы от 3500 тенге.

Чистка производится профессиональным оборудованием и качественной гипоаллергенной химией.

Instagram: [moika_mebeli_denis](https://www.instagram.com/moika_mebeli_denis)

Тел. 8700 977 0878

Осакаров ауданының Қоғамдық кеңесінің мүшелерін сайлау жөніндегі конкурс туралы ХАБАРЛАНДЫРУ

Қазақстан Республикасының «Қоғамдық кеңестер туралы» 2015 жылғы 2 қарашадағы Заңының негізінде және Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық даму министрінің 2021 жылғы 26 ақпандағы №69 бұйрығымен бекітілген Қоғамдық кеңестер туралы Үлгілік ережесіне сәйкес Осакаров аудандық маслихаты Осакаров ауданының Қоғамдық кеңестің мүшелерін сайлау жөніндегі конкурс жариялайды.

Қоғамдық кеңестің сандық құрамы – 11 адам, оның 3 – мемлекеттік органның өкілдері, 8 – коммерциялық емес ұйымдардың өкілдері, азаматтар. Конкурс коммерциялық емес ұйымдардың, азаматтардың арасында өткізіледі.

Конкурсқа қатысушылар «Қоғамдық кеңестер туралы» Заңның 10-бабына сәйкес Қоғамдық кеңес мүшелігіне кандидаттарға қойылатын талаптарға жауап беруі тиіс.

Қоғамдық кеңес мүшелігіне кандидаттар келесі құжаттарды ұсынады:

1) кандидатураны Қоғамдық кеңестің құрамына ұсыну туралы коммерциялық емес ұйымның жазбаша ұсынысы және (немесе) азаматтың өтініші (үлгі аудандық маслихаттың сайтында: <http://osakarovka-maslihat.gov.kz>);

2) өмірбаян деректері көрсетіле отырып, кандидаттың, кәсіптік және (немесе) қоғамдық қызметі туралы мәліметтер;

3) сотталғандығының болуы не болмауы туралы анықтама;

4) психикалық, мінез-құлықтық, оның ішінде психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты бұзылушылықтардың (аурулардың) болуы не болмауы туралы анықтама.

Осакаров ауданының қоғамдық кеңесі мүшелерін сайлау бойынша конкурсқа құжаттар тапсыру мерзімі:

2022 жылдың 11 ақпаннан 2022 жылдың 24 ақпанына (қоса алғанда) дейін.

Конкурсқа құжаттарды қабылдау мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады:

101000, Осакаров кенті, Достық көшесі 33, 207 каб.

Электрондық мекен-жай: osak_maslihat@mail.ru

Байланыс телефоны: 8 8 (72149) 42165.

Жұмыс тобы

ОБЪЯВЛЕНИЕ

о конкурсе по избранию членов Общественного совета Осакаровского района

В соответствии с Законом Республики Казахстан «Об общественных советах» от 2 ноября 2015 года, Типовым положением об Общественных советах, утвержденным приказом Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан от 26 февраля 2021 года №69, Осакаровский районный маслихат объявляет конкурс по избранию членов Общественного совета Осакаровского района.

Количественный состав Общественного совета Осакаровского района 11 человек, из которых 3 – представители государственных органов, 8 – представители некоммерческих организаций, граждан. Конкурс проводится среди представителей некоммерческих организаций, граждан.

Участники конкурса должны отвечать требованиям, предъявляемым к кандидатам в члены Общественного совета в соответствии со статьей 10 Закона «Об общественных советах».

Кандидаты в члены Общественного совета предоставляют следующие документы:

1) письменное предложение некоммерческой организации и (или) заявление гражданина о выдвижении кандидатуры в состав Общественного совета (образец на сайте районного маслихата <http://osakarovka-maslihat.gov.kz>);

2) сведения о профессиональной и (или) общественной деятельности кандидата с указанием автобиографических данных;

3) справка о наличии либо отсутствии судимости;

4) справка о наличии либо отсутствии психических, поведенческих расстройств (заболеваний), в том числе связанных с употреблением психоактивных веществ.

Сроки подачи документов на конкурс по избранию членов Общественного совета Осакаровского района:

с 11 февраля 2022 года по 24 февраля (включительно) 2022 года.

Прием документов на конкурс осуществляется по адресу:

ГУ «Аппарат Осакаровского районного маслихата», 101000, поселок Осакаровка, улица Достық 33, каб 207..

Электронный адрес: osak_maslihat@mail.ru,

Контактный телефон: 8 (72149) 42165.

Рабочая группа

«Sarybel.KZ» аудандық газеті Районная газета «Sarybel.KZ» Меншік иесі «Гүлим» ЖК Собственник ИП «Гүлим»	Бас редактор Главный редактор Аманбаева Г.С. тел. 87013069100 sarybel.rz@mail.ru	Газеттің тіркелді ҚР АҚДМ 10.12.2021 ж. № KZ28VPY00043951 Газета зарегистрирована МИОР РК 10.12.2021 г. № KZ28VPY00043951	Газеттің шығу жиілігі: аптасына бір рет Периодичность: Газета выходит один раз в неделю Индекс 66361 Тираж 1010	101000, Қарағанды облысы, Осакаровка кенті, Достық к.,36 Тел: 43-012 Қарагандинская область, пос. Осакаровка, ул. Достық, 36. Тел. п. Молодежный - 21-3-82.	Баспахана: «Типография Арко» ЖШС 100061, Қарағанды к. Сатпаев к.,15 ТОО «Типография Арко» Қараганда, ул. Сатпаева, 15.
--	--	---	--	--	---